Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 69 | Łódź, Poniedziałek 21 marca 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, י"ג אדר ב' תרצ"ב | № 69

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דאס שענסטע שלח-מנות
לכבוד פורים
איז א גוט פלעשל ביר און פארטער
פון דער וועלט-בעריהמטער ביר-ברויעריי
OKOCIM
1858

ווייז אויף פורים בחנם
ווילט איהר יודען האבען א פרעהליכען פורים
פערלאנגט נישט קיינער.
נאר גוט און ביליג קויפט בערן יעדער איינער.
„HALWIN" (אינה. הערש ליבערמאן, לאדז)
וויינען ווייז-פאבריק פון דער בעריהמטער
און א הנאה פאר אייער געלד, קויפט די
אייגען דעטייל-געשעפט פולנאצנא 10, טעל. 219-40 אויך צו בעקומען ליקער'ן, קאניאק'ן, שפירט אינלענדישע און אויסלענדישע צו פאבריקס-פרייזען.
פערלאנגט איבעראל! 1868 בעמערקונג: פסח'דיגען וויין און שפירט שוין אויף לאגער. פערלאנגט איבעראל!

אלע יודען ווייסען שוין! אז משלוח-מנות לפורים
דארף מען קויפען נור ארץ-ישראל'דיגע פראדוקטען!
פון דעם משלוח מנות וועט זיכער יעדער הנאה האבען, בפרט ווען דער א"י'דיגער משלוח-מנות בעצירט דעם טיש און בעשיינט די יודישע שמחה. ווארט נישט אויף דער לעצטער מינוט.
ס'ווערען אויך אנגענומען בעשטעלונגען טעלעפאניש נומ' 193-42
קומט תיכף אין „תוצרת ארץ-ישראל" שרודמיעסקא 1, — טעלעפאן 193-42 —
ס'ווערען אויך אנגענומען בעשטעלונגען טעלעפאניש נומ' 193-42

לכבוד פורים
קויפען אלע
די גוט-באקאנטע
וויינען
ווי אויך
יין כשר לפסח
פון דער בעוואוסטער פירמע
„פראגרעס"
אלטער מארק 2, טעל. 184-82
1871

דאס שענסטע שלח-מנות
לכבוד פורים
איז א טארט
פון דער גוט-באקאנטער קאנדיטאריי
נ. וויינבערג
פיעטריקאווער 38, טעל. 143-82
מיר עמפפעהלען לכבוד פורים פערש. נע אויסארבייטונגען פון צוקער-געבעקס צו צינענגליכע פרייזען!

לכבוד פורים
א גרויסען אויסוואהל פון אונגאר און פאלע-סטינא-וויינען, ווי אויך ראדזינען-וויינען פון אייגענע אויסארבייטונגען.
שפירט, קאניאק און ליקערען
עמפפעהלט די גוט-באקאנטע
וויין-האנדלונג
מ. ליפסקער, צעגעלניאנא 5
טעל. 190-46
אויך גוטען ראדזינען-וויין אהן אלקאהאל
1/4 ליטער צו 65 גראשען
בעשטעלונגען ווערען אויף פערלאנג אבגעשיקט אהיים.
רעיעלע בעהאנדלונג! פינקטליכע אויספיהרונג!

לכבוד פורים
שיקט שלח-מנות
♦ א גוט פלעשל וויין ♦
פון דער באקאנטער וויין-פירמע
„בארוויך"
אינה. מ. בארנשטיין, לאדז
30 נאוואמיעסקא 30
טעלעפאן 210-58
די מעלות פון אונזערע וויינען זענען:
עכט
גוט
און ביליג
!
כשר לפסח!
משלוח מנות
1862

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז

היינט, מאנטאג, דעם 21-טען מערץ, 8.30 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, שרודמייסקא 29

א פערזאמלונג

וועגען גרינדען א געזעלשאפט פאר ארץ-ישראל-קענטשאפט, וועגען די אויפגאבען און צילען פון דער געזעלשאפט וועלען רעפערירען: רעד. י. אונגער, משה לימאן, לאווניק א. יאעל און אינזש. י. זשעלינסקי.
איינגאנג פאר אלע!
1872

דימיסיע פון דריי מיניסטאָרען

די דימיסיע איז אנגענומען און אויף זייערע אמטען זענען נאָמינירט אַנדערע

וואַרשאַ, 20. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָבען 3 מיניסטאָרען, און בעמליך דער מיניסטער פאַר לאַנדווירטשאַפט, סענאַטאָר לעאָן יאַנטאַ-פּאָלטשינסקי, מיניסטער פאַר אַגראַר-רעפאָרמען, פּראָפעסאָר לעאָן קאָזלאָווסקי, מיניסטער פאַר עפענטליכע אַרבייטען, גענעראַל באַר ווידנויגעבויער — איבערגעגעבען דעם פּרעמיער-מיניסטער פּריסטאָר ביטעס וועגען דימיסיע.

אין שייכות הערמיט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-פּרעזידיום נאָך וועלכער דער פּרעמיער פּריסטאָר איז אוועק אין שלאָס, וואו ער איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן מלוכה-פּרעזידענט.

דער מלוכה-פּרעזידענט האָט אָנגענומען די דימיסיע פון די דריי מיניסטאָרען און. אויפ'ן פאָרשלאַג פון פּרעמיער, נאָמינירט דעם אינזשיניער סטעווערין לודקעוויטש אַלס אַגראַר-מיניסטער און מיניסטער פאַר אַגראַר-רעפאָרמען, דעם אינזשינער אַלפאָנס קיהן, אַלס מיניסטער פאַר עפענטליכע אַרבייטען (מיט דעם תנאי, אַז דער מיניסטער קיהן בלייבט אויך אויף זיין פריהערדיגען אַמט, אַלס באַהן-מיניסטער) און דעם פּראָפעסאָר וולאַדיסלאַוו זאַוואַדזקי, אַלס אַ מיניסטער אָהן אַ פּאָרטפעל.

פּראָפעסאָר זאַוואַדזקי, איז לעת עתה געווען וויצע-פינאַנץ-מיניסטער און איצט איז ער בעשטימט געוואָרען אַלס וויצע-פּרעמיער פאַר ווירטשאַפטליכע ענינים.

יאַפּאַן מסכים אויף וואַפענשטילשטאַנד

טאָקיאָ, 20. (ספ. טעל.)

נאָכ'ן בעטראַכטען די פּראָפּאָזיציע פון וואַפענשטילשטאַנד אין שאַנכאַי, האָט די יאַפּאַנישע רעגירונג בעשלאָסען אָנצונעהמען די פּראָפּאָזיציע מיט'ן אויסנאַהם פון דעם פּונקט וועגען צוריקציהען דאָס יאַפּאַנישע מיליטער ביז דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנצעסיע.

יאַפּאַנישע עסקאַדרע אָפּגעשוואומען אין דער ריכטונג צו יאַפּאַן

שאַנכאַי, 20. (ספ. טעל.)

היינט זענען אָפּגעשוואומען אין דער ריכטונג צו יאַפּאַן 20 יאַפּאַנישע קריגס-שיפען צוזאַמען מיט אַ טאָרפּעדאָ-פלאָטיליע און מיט איין לופט-פליה-עסקאַדרע.

גאַנץ ארץ-ישראל בעט אויף רעגען

ירושלים, 20. (ספ. טעל.) דעם פאַרגאַנגענעם שבת זענען אין אַלע יודישע בתי מדרשים און מוזולמענישע מעטשעטען פאַרגעקומען גאָטעס-דינסטען וועגען רעגען.

שוין אַ רייה וואָכען איז אין גאַנץ פּאַלעסטינא און עבר הירדן נישט געפאַלען קיין רעגען, וואָס עס דראָהט מיט אַ הונגער-קאַטאַסטראָפע אין לאַנד.

מאָריס ווינטשעווסקי געשטאָרבען

ניו-יאָרק, 20 (י. ט. א. טעלעגראַפיש).

אין עלטער פון 76 יאָהר, איז געשטאָרבען דער בעקאַנטער אַרבייטער-פּאָעט מ ריס ווינטשעווסקי.

די לוויה האָט געטראָגען אַ פּריוואַטען כאַראַקטער, מחמת די פאַמיליע, האָט זיך אָפּגעזאָגט אַרויסצוגעבען דעם קערפּער די קאָמוניסטען, וועלכע האָבען געוואָלט איינאָרדנען די לוויה אויף זייער חשבון.

ווי בעקאַנט, האָט ווינטשעווסקי בעקומען אַ לעבענסלענגליכע פּענסיע פון דער סאָוויעטישער רעגירונג.

* * *

מאָריס ווינטשעווסקי איז געבוירען געוואָרען אין 1856, אין יאַנאָווע (קאָוונער ליטע). זיין אמת'ער נאָמען איז בן-ציון נאָוואַכאָוויטש.

אין יאָהר 1870 איז ער אוועקגעפאָהרען קיין ווילנע צוצוגרייטען זיך צו דער ראַבינער-שול. פון קינדווייז-אויף האָט ער שוין געשריבען שירים אין רוסיש.

אין אַפּריל פון 1873 האָט ער דעביוטירט מיט אַן אַרטיקעל אין „המגיד", און מיט אַ פּאָר יאָהר שפּעטער האָט ער אין דער זעלבער צייטונג פאַרעפענטליכט איינציגע שירים.

אין דערזעלבער צייט האָט ער זיך אָנגע-הויבען צו פאַרנעהמען מיט געזעלשאַפטליכער אַרבייט און געגרינדעט אַ קרייזעל צו פאַרשפּרייטען מלאכה צווישען אָרימע יודישע קינדער.

אין דער יודישער בייּלאַגע פון „הקול" האָט ער אָנגעהויבען צו שרייבען אַרטיקלען וועגען סאָציאַליזם. ער האָט אויך געגרינדעט אַ העברעאיש-סאָציאַליסטישע מאָנאַט-שריפט א. נ. „אסיפת חכמים".

אין אָקטאָבער 1878, ווען אין דייטשלאַנד איז פאַרעפענטליכט געוואָרען דאָס סאָציאַליסטען-געזעץ, וואָס האָט פאַרווערט סאָציאַליסטישע אַרבייט, איז ווינטשעווסקי אַרעסטירט געוואָרען אין פּרייסען און עטליכע חדשים אָפּגעזעסען אין תפיסה.

פון דאָרט איז ער אַוועקגעפאָהרען קיין דענעמאַרק, און אין קאָפּענהאַגען איז ער ווידער אַרעסטירט געוואָרען.

ער האָט נאָכהער געוואַנדערט קיין פּאַריז און לאָנדאָן. (אין 1884 האָט ער אין לאָנדאָן געגרינדעט די ערשטע יודישע סאָציאַליסטישע צייטונג „דער פּוילישער יודעל".

אין יאָהר 1885 ווערט ער מיטגרינדער פון דעם „אַרבייטער-פריינד".

נאָך דעם ווערט ער בעאיינפלוסט פון אַ אַר-כיסטישע אידעען און אַרבייט אין אַנאַרכיסטישע צייטשריפטען.

אין יאָהר 1894 איז ער געקומען קיין אַמעריקא, וואו ער האָט איבערגענומען די רעדאַקציע פון „אמת" (אַ פאַמיליען-בלאַט פאַר ליטעראַטור און אויפקלערונג.)

ווינטשעווסקי דערפיהרט דאַן צו אַ שפּאַלטונג אין דער יודישער סאָציאַליסטישער אַרבייטער-פּאַרטיי, און נעהמט איבער די רעדאַקציע פון „צוקונפט".

מען גיט איהם דאַן דעם ביינאָמען „דער זיידע פון יודישען סאָציאַליזם".

מאָריס ווינטשעווסקי איז געווען דער ערשטער יודישער פּראָלעטאַרישער דיכטער.

ער האָט אויך געשריבען דראַמען, פאַבלען, עפּיגראַמען, באַלאַדעס, לירישע לידער א.א.וו.

ער האָט געשריבען א. פאַרשידענע פּסעוודאָנימען.

אין מאַי 1924 איז ער געוועזען צוגאַסט אין ראַטען-פאַרבאַנד, וואו ער איז פייערליך אויפגענומען געוואָרען.

אין 1925 איז ער צוריקגעקומען קיין אַמעריקא, וואו ער איז פאַרבליבען ביז'ן טויט.

קאַטאַסטראָפאַלע ירידה פון קרעגער'ס אַקציעס

ניו-יאָרק, 20. (ספ. טעל.) די אַקציעס פון קרעגערן זענען דאָ אויף דער בערזע געבטען קאַטאַסטראָפאַל געפאַלען.

מ'האָט זיך בעמיהט מיט כל הכוחות זיי פּטור צו ווערען.

300,000 אַקציעס זענען בלויז געבטען פאַרקויפט געוואָרען, דערביי איז דער קורס זייערער געפאַלען פון 1,75 אויף 1 דאָלאַר.

פּילסודסקי-אַקאַדעמיע אין תל-אביב

תל אביב, 20. (ספ. טעל.) דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרויסע פייערליכע אַקאַדעמיע לכבוד דעם מאַרשאַל פּילסודסקי'ס נאָמענסטאָג.

אין דער אַקאַדעמיע האָבען זיך בעטייליגט אַנ'ערך 500 מאַן.

אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע

שיעראַדז, 20. (טעלעפאָניש) צווישען שיעראַדז און וויעלון איז פאָרגעקומען אַנ'אויטאָבוס-קאַטאַסטראָפע, בעת וועלכער עס זענען שווער פאַרוואונדעט געוואָרען 3 פּאַסאַזשירען.

מאָראַטאָריום אויף דירה-געלד-חובות

בילינגער וואוינונגען.—אָפּשטעלען עקסמיסיעס אויף דער צייט פון קריזיס

וואַרשאַ, 20. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט אַ גאַנצען טאָג איז פאָרגעקומען דער צוזאַמענפאָהר פון די לאָקאַטאָרען פאַראיינען אין גאַנצען לאַנד.

עס זענען געקומען דעלעגאַטען פון אַלע גרעסערע שטעט.

דעם צוזאַמענפאָהר האָט געעפענט ד"ר בוטשינסקי, און אַלס פאָרזיצער איז געוועהלט געוואָרען ה' שוויעוואַרא.

בייזיצער זענען געוועזען: שוויף פון ביאַליסטאָק יעזשערסקי פון גראָדנע א. א.

אַ לענגערען רעפעראַט האָט געהאַלטען דער סעקרעטאַר פון דער צענטראַלע פון די לאָקאַטאָרען-פאַראיינען, רעד. וואָלקאָוויטש.

ער האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון דער פאַרוואַלטונג; און צ. א. אָנגעוויזען, אַז די העכער אַ האַלב מיליאָן אונטערשריפטען געקליבען האָבען גורם געווען דערצו, אַז די געפּלאַנטע העכערונג פונ'ם דירה-געלד איז נישט אַדורכגעפיהרט געוואָרען.

ער האָט אויך אָנגעוויזען, אַז אַ דאַנק די אינטערווענצען זענען די עקסמיסיעס ביז'ן 1. אַפּריל אָפּגעשטעלט געוואָרען.

פּרעזעס זאַשטשינסקי האָט ברייט רעפערירט וועגען דער בוי-אַקציע אין לאַנד, און אָנגעוויזען אַז צו דעם צוועק קאָן מען אין אויסלאַנד בעקומען גרויסע קרעדיטען.

ד"ר בוטשינסקי האָט גערעדט וועגען פאַרקלענערען דאָס דירה-געלד, וואָס מאַכט איצט אויס אַנ'ערך 50 פּראָצענט פון די אַלגעמיינע הוצאות.

דערביי האָט ער אויך אָנגעוויזען, אַז אַלע הוצאות זענען איצט פאַרקלענערט געוואָרען, בעת בלויז דאָס דירה-געלד האַלט זיך פאַר'עקשנ'ט אויף איין מדרגה.

בעזונדערס שאַרף זענען אַרויסגעטרעטען די לאָדזער דעלעגאַטען: רעלינסקי, אורבאַך און ענדליך.

זיי האָבען געפאָדערט אַ מאָראַטאָריום אויף פאַרליגענע חובות פון דירה-געלד און צו מבטל מאַכען די עקסמיסיעס.

זיי האָבען אויך געפאָדערט צו רעדוצירען דאָס דירה-געלד — 40 פּראָצענט אין נייע דירות, און 25—אין אַלטע.

דער דעלעגאַט דאַנילעוויטש פון לובלין האָט אָנגעוויזען, אַז בלויז אין זיין קאַנט וועלען איצט אַדורכגעפיהרט ווערען 6000 עקסמיסיעס.

אַ ווילנער דעלעגאַט האָט אָנגעוויזען, אַז בלויז אין ווילנע זענען רעגיסטרירט 3000 עקסמיסיעס.

נאָך דער שטורמישער דיסקוסיע איז אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע רעזאָלוציע:

דער צוזאַמענפאָהר שטיצט אונטער מיט דער גאַנצער קראַפט דעם מעמאָריאַל, וואָס עס האָט בעליגט די פאַרוואַלטונג, וועגען אָפּשטעלען די עקסמיסיעס ביז'ן סוף פון קריזיס, ווייל דאָס אויספיהרען איצט די עקסמיסיעס בעדייט אַנ'אמת'ע קאַטאַסטראָפע.

דער צוזאַמענפאָהר פאָדערט אויף די פאַרוואַלטונג אָנצופאַנגען אַנ'ענערגישע אַקציע אויף צו פאַרקלענערען דאָס דירה-געלד, ווייל אין אַלע צווייגען פון ווירטשאַפטליכען לעבען זענען לעצטענס בעדייטענד געפאַלען די פרייזען.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען אין משך פון אַ חודש צו צענטראַליזירען די טעטיגקייט פון אַלע לאָקאַטאָרען פאַראיינען.

צו דעם צוועק איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון דריי, אין וועלכער עס זענען אַריין: ד"ר בוטשינסקי, פּרעזעס זאַשטשינסקי און רעד. וואָלקאָוויטש.

—=):o:(=—

אַ הערצליכען מזל טוב ווינשען מיר

ה' מענדל בלומשטיין און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבע טאָכטער

פרל. רחל בלומשטיין

מיט ה' ישראל שלום געלבאַרד

און דעם יונגען פּאָר ווינשען מיר אַ גליקליכע צוקונפט.

1867 יחיאל באַרובקא און פרוי.

רעסטאָראַן

לאָדז, נאָוואָמיעסקא 5

פראָנט, 2-טער שטאָק

פאַרשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער אויף אַנציגער און פּאַלטאָנס מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

נאָוואָמיעסקא 5, פראָנט, II שטאָק

אַ בעקעריי

פון 2 אייוועןן צו מצות עווענטועל איינגאַנצען אָפּצוגעבען מיט אַ שטוב און אַ קוך

1776

באַרוטאָוויטשאַ 24,

צו ערפאַהרען פּיעטרקאָווער 79 ביים אַדמיניסטראַטאָר פון 2—4 נאָכמיטאָג.

מענער-קאַפּעלושען

ווערען ווייטער אָהן איבעררייס

פּאַסאַנירט

לויט'ן בעוואוסטען אויסלענדישען באָרזאַלינאַ-סיסטעם.

גאַנץ לאָדז האָט זיך שוין איבערצייגט, אַז פון די עלטסטע שמוציגסטע היטען ווערען ביי מיר געמאַכט גלענצליך נייע. יעדער איינציגער הוט ווערט אויסגעפּערמיגט אונטער מיין פּערזענ-ליכער אויפזיכט. ביליגע פּרייזען.

געדענקט!

נור פּעטריקאָווער 30

טעל. 107-56

איינגאַנג דורכן דאַמען-היטען-געשעפט, פראָנט.

אומזיסטע רייזעס קיין א"י

די ציהונג פון דער פּרעמיען-לאָטעריע פון צ. ק. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פּוילען איז לויט אַ ערלויבניש פון מלוכה'שען לאָטעריע-קאָנטראָל-אַמט אָבגעלייגט געוואָרען אויף דעם 3-טען אַפּריל.

די איבעריגבליבענע לאָטעריע-בילעטען זענען נאָך צו בעקומען: אין ציוניסטישען ביוראָ (שרודמיעסקא 29), „תוצרת הארץ" (שרודמיעסקא 1), „אהל יעקב" (גדאַנסקא 18) קאָלעקטור ס. יאַטקא (פּעטריקאָווער 22), מעטאַל-וואַרען-געשעפט מ. נורין (נאַוראָט 15), לעדערמאַן (נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 5).

1871

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג

אַ הערציגען מזל טוב ווינשען מיר אונזער חשוב'ן וויצע-סטאַרשי

ר' מענדעל בלומשטיין און פרוי

צו דער חתונה פון זייער ליבער טאָכטער

פרל' רחל מיט ה' ישראל שלום געלבאַרד

איהר זאָלט פון זיי האָבען פיל נחת און דעם יונגען פּאָר ווינשען מיר אַ גליקליך און צופרידן צוזאַמענלעבען

די פאַרוואַלטונג פון ליניירער און בוכבינדער-צעך אין לאָדז

1864

ל א ד ז. 21 מערץ 1932

„נייער פאלקסבלאט"

ל א ד ז. 21 מערץ 1932

אונזער רעכט אויף ארבייט

האט זיך אויפגעשטעלט א נאאיווער קריסטליכער בעל־מלאכה אויף דער טריבונע פון ווארשאווער שטאט־ראט און געדרשנט, אז 25 מיליאן פאליאקען ארבייטען, כדי אויסצוהאלטען די 3 מיליאן יודען פון פוילען.

אויף אזעלכע חכמות איז מען זיך נוהג נישט צו רעאגירען. מאלע וואס עמיצען קען איינפאלען צו זאגען א נארישקייט? אבער גראד ריהרען אן די דאזיגע ווערטער אונזער אנגעווייטאגסטע פראבלעם וועגען יודישע רעכט אויף ארבייט.

ווילען מיר זאגען, אז די ציפער 25 מיליאן איז נישט גאנץ גענוי, פערהאן געוויסען פאלען, ביי וועלכע ס'איז נאך א שטיקעל ספק, ווער אויף וועמען ס'ארבייט.

זאגט, למשל, ווען א יוד נעהמט ארויס א קאנצעסיע אויף א קריסטליכען נאמען, ווייל אנדערש וואלט מען דעם יודען צום געשעפט נישט צוגעלאזען, איז זעהר שווער פעסטצושטעלען, ווער עס ארבייט אויף וועמען.

אדער ווען דער יוד שטעהט שעה'לאנג אין דער רייה, ביז דער בעאמטער וועט אפטרינקען די טיי, אפווישען די מויל, אויסצופען די נעגעל און בעוויליגען אפנעהמען דעם פעקעל שווער־פערהארעוועטע שטייער־געלד, — איז אויך נישט גרינג צו פסקנען צי אין אט דעם פאל ארבייט דער בעאמטער אויפ'ן יודען, אדער פערקעהרט.

און וואס איז אווינס ארבייט? אויב דער רעדנער האט געזאגט, אז אלע 25 מיליאן פאליאקען ארבייטען אויפ'ן יוד, האט ער מסתם געמיינט נישט דווקא פון פראלעטארישען שטאנדפונקט, בלויז די פאבריק־ארבייט, נאר אויך די ארבייט פון קאנצעלאריע־בעאמטע און פון פאליציאנטען און פון לעהרערס און פון דאקטוירים און פון קרעמערס און פון בעלי־מלאכות, הייסט מיט וואס איז די ארבייט פונ'ם קריסטליכען קרעמער מעהר פראדוקטיוו ווי פונ'ם יודישען?

מיר ווילען נישט לייקענען אז ביי יודען איז פערהאן א צו־גרויסע צאהל לויט דער פראפארציע, ליידיג־געהערס, שטעקעל־דרייערס, און לבנה־קויפערס. אבער דער יוד קלאגט דאך טאקע דער מקונן, יודען רייסען זיך דאך צו ארבייט און מ'לאזט זיי נישט, מיט די ברוטאלסטע מיטלען קעמפט מען געגען איטליכען יודישען פרוב צוצושלאגען זיך צו עפעס אנ'ארבייט.

אט שטרייקען איצט די פוילישע ארבייטער אין א יודישער שפינעריי דערפאר וואס דער פאבריקאנט האט אנגענומען אויף א פרייעם פלאץ איין איינציגען יוד. שוין א וואך שטרייקען די פוילישע ארבייטער געגען דער יודישער חוצפה, צו ברעכען דעם פרינציפ פון יודענריינקייט אין דער דאזיגער יודישער שפינעריי!

און אמשר שטעלט דער בעל־מלאכה'שער דרשן אין צענטער פון פראדוקטיווער ארבייט די פראצע ביים ווארשטאט, — ווייסען מיר דאך, וואספערע שווערע מכשולים ס'ווערען געשטעלט דעם יודען דורך די צעכען, דורך די קאמערען, דורך די געזעצען און אויספיהר־פעראָרדנונגען, צו האלטען זיך פעסט ביי דער פאזיציע פון מלאכה? קלאגען דאך די עסקנים און אידעאלאגען פון יודישען האנדווערקערטום, אז אויב ס'וועט אזוי גיין ווייטער, וועט אין צווייטען און דריטען דור אינגאנצען אונטערגיין די יודישע מלאכה אין פוילען!

א צווייטער אנטיסעמיטישער רעדנער האט פון דערזעלביגער טריבונע געטענה'ט, אז יודען האבען פערכאפט די גאנצע אדוואקאטור אין לעמבערגער קרייז, מיר וואלטען גערן פערביטען אונזערע אדוואקאטען און מאגיסטערס און אפליקאנטען אויף שוסטערס און שניידערס און... שאכט־ארבייטערס. זענען נישט טויזענדער יודישע אינטעליגענטען פון דער היים אין אמעריקע געווארען צושניידערס אין פרעסערס און שטעפערס? רייסען זיך נישט יודען צו ערד־ארבייט אין פאלעסטינע און וואו ס'לאזט זיך בלויז? זענען נישט אונזערע חלוצים די מוסטערהאפטסטע ערד־ארבייטערס אפילו דא אין פוילען? לאזט מען דאך אונז צו קיין זאך נישט צו!

מזויל אונז בכיוון פערוואנדלען א פריהער אין פאראזיטען, כדי נאכדעם אלס אזעלכע קענען שטעלען מחוץ פון געזעץ, עלעהיי די ווערלף פון דער פאבעל, וואס האבען קיין לעבעדיגען שעפס נישט געגעסען, נאר קודם אפגעשליקט פון איהם די פעל און נאכדעם, שוין א טויטען, איהם אויפגעפרעסען.

אנטקעגען אט דער פאליטיק געהט דאך טאקע אונזער פראטעסט, אונזער קאמף.

אז 25 מיליאן קריסטען ארבייטען אויף 3 מיליאן יודען, איז בכלל א גוזמא פון א האלב־קולטורעלען רעדנער. אבער אז צו־ווייניג יודען אין פוילען פערנעהמען זיך מיט פראדוקטיווער ארבייט, דאס איז אמת. די דאזיגע אנאמאליע דארף אומבעדינגט אפגעשאפט ווערען און הערצו איז נויטיג, אז מ'זאל צולאזען יודען, אהן שום בעווארענישען, צו אלע צווייגען פון פיזישער און גייסטיגער ארבייט אין דער מלוכה. יודען זאלען קענען זיין פראפעסארען, און סטרוזשעס, מיניסטארען און פאליציאנטען, דעפארטאמענטס־דירעקטארען און טראמוואי־קאנדוקטארען און וואזשבעס און פויערים און קוילענגרעבערס.

און מיר וואלטען זיך דעמאלט גיך בעריהמט אז מיר ארבייטען פאר עמיצען, מיר וואלטען געארבייט פאר זיך און וואלטען געווען דערמיט נוציכע בירגערס אין דער פוילישער רעפובליק.

פ. ס.

די געשלאסענע סעסיע פון פארלאמענט

וואס האט זי אויפגעטון?

אין אנ'ארטיקעל א. נ. „דער קלאגעדיגער בילאנס" פיהרט דער „ראבאטניק" אונטער א סך הכל פון דער נאר וואס געשלאסענער געוועהנליכער און בודזשעט־סעסיע פון סיים און סענאט. די צייטונג שרייבט:

„פאר דער רעגירונג פון דער סאנאציע האט מען ביים פארלאמענט צוגענומען די ראלע, וועלכע געהערט איהם לויט דער קאנסטיטוציע און מען האט איהם אראפגעשטויסען צו דער ראלע פון א מאשין, וואס שטימט פאר די פארשלאגען פון דער רעגירונג. עס איז גענוג צו זאגען, אז אין משך פון דער פינפחדשים'דיגער סעסיע האט מען ערלעדיגט 185 געזעץ־פראיעקטען פון דער רעגירונג און בלויז זיבען פון די דעפוטאטען, אדער דאס בעדייט, אז די געזעצגעבערישע איניציאטיוו פון פארלאמענט האט מען אינגאנצען דערשטיקט...

ביי אזעלכע בעדינגונגען קאן נישט זיין קיין רייד וועגען דער ארבייט פון סיים אלס זעלבסט־שטענדיגע אנשטרענגונג פון די פארשטעהער פון דער בעפעלקערונג, נאר מען קאן רעדען וועגען סך הכל פון דער סעסיע, פאר וועלכער די רעגירונג טראגט די פעראנטווארטליכקייט.

די רעגירונגס־מעהרהייט האט אנגענומען א בודזשעט מיט א דעפיציט און ביי דער אויספירונג וועט דער בודזשעט ברענגען נאך א גרעסערען דעפיציט. מען האט בעשטימט א רייה נייע שטייערן פון וועלכע דער גרעסטער טייל בעלאסטעט די ברייטע מאסען פון דער בעפעלקערונג און אין דער זעלבער צייט האט מען פאר די בעזיצענדע קלאסען געמאכט הנחות אין די פערלענגטע שטייערן.

מען האט בעדייטענד פערערגערט די פערזיכערונג פון די ארבייטסלאזע, מען האט ארומגעשניטען די רענטעס פון די אינוואלידען און די עמעריטורען, מען האט פערקלענערט די געהאלטען פון די קאמונאלע בעאמטע, מען האט אונטערגעגראבען די רעכט פון די בעאמטע אין די פערזיכערונגס אנשטאלטען.

מען האט אנגענומען דאס געזעץ וועגען פערזאמלונגען, וואס איז א פערלייקענונג פון פערזאמלונגס פרייהייט. מען האט אנגענומען די געזעצען וועגען די שולען, מאכענדיג א סוף צו דער מעגליכקייט פון דער שול־ענטוויקלונג און פון דער מאסען־בילדונג. מען האט אנגענומען דאס געזעץ וועגען מיליטאריזאציע פון די באהנען.

עס איז אריינגעטראגען געווארען דאס געזעץ, וואס טרעפט אין די סאציאלע ערוואבערונגען פון די ארבייטער־מאסען. מען האט אריינגעטראגען דאס געזעץ וועגען דער זעלבסטפערוואלטונג, וואס מאכט א תל פון דער זעלבסטפערוואלטונג. דאס אלץ איז געקרוינט געווארען דורכ'ן געזעץ וועגען די פולמאכטען, וואס גיט דער סאנאציע די מעגליכקייט ערשט רעכט זיך פונאנדערצוזעצען אין די אמטען, די רעגירונג בעקומט די מעגליכקייט ארויסצוגעבען געזעצען וועגען וויכטיגע פראגען פון סאציאלען און פאליטישען לעבען אהן דעם אנטייל און דער קאנטראלע פון סיים

די אפאזיציע, זייענדיג געבונדען מיט די שטריק פון דראקאנישען רעגולאמין און טעראריזירט דורך דער מעהרהייט, האט נישט נאר נישט געקאנט דורכפיהרען איהרע אייגענע פארשלאגען און געזעצען. נאר זי האט אפילו נישט געקאנט געניסען פון די רעכט, וואס דינען די דעפוטאטען לויט דער קאנסטיטוציע".

הינדענבורג איז גארנישט אזוי אלט

טיציאן האט צו 97 יאהר געמאלט זיינע בילדער

פּרעז. הינדענבורג איז איצט אלט 85 יאהר. נישט ביי איינעם דערוועקט זיך דעריבער די פראגע, צי קאן א מאן אין אזא עלטער איבערנעהמען אויף זיך די אזוי שווערע און פעראנטווארטליכע אויפגאבע צו זיין פרעזידענט פון דער דייטשער מלוכה. מיט דער פראגע בעשעפטיגט זיך אויך דער בעקאנטער דייטשער שרייבער ראדא ראדא, וועלכער ווייזט אויף מיט א גאנצע רייה ביישפילען, אז די עלטער פון הינדענבורגן איז גארנישט אזא זעלטענהייט, ביי וועלכע אניזעהענע מענשען זאלען איינהאלטען די גאנצע גייסטיגע קראפט און זאלען זיין פעהיג צו גרויסע אויפטוען.

געטהע, וואס זיין 100־טער יאהרצייט ווערט מארגען געפייערט, איז געשטארבען אין עלטער פון 83 יאהר אבער ביז צום לעצטען טאג האט ער נישט פערלוירען די קלארקייט פון גייסט און האט נישט אויפגעהערט צו ארבייטען און צו שאפען. דער פרעזידענט פון טשעכאסלאוואקיי מאסאריק איז אלט 83 יאהר, אבער יעדען טאג מאכט ער א שפאציר רייטענדיג.

דער קאנצלער פון דער קעניגין מאריא טערעזיא פירשט קאוניץ האט זיך אנגענעבען אין רימיסיע אין עלטער פון 81 יאהר, אבער נישט צוליב שוואכקייט, נאר ווייל מען האט נישט געפאלגט זיינע אנווייזונגען. אין עלטער פון 83 יאהר האט די ענגלישע קעניגין וויקטאריא נאך ווייטער געפיהרט די מלוכה־געשעפטען. אין עלטער פון עטליכע און אכציג יאהר האט בענדזשאמען פראנקלין געארבייט אין אמעריקאנישען קאנגרעס. קאנט האט זייענדיג אלט אכציג יאהר געלערנט די גריכישע שפראך. דער בעריהמטער יודיש דייטשער מאלער מאקס ליבערמאן איז אלט 85 יאהר און ער קלערט נאך נישט אוועקצולעגען זיין ארבייט.

וואלטער האט זיין לעצטע טראגעדיע אנגעשריבען, ווען ער איז אלט געווען 84 יאהר אבער נאכדעם האט ער נאך געשריבען אהן א שיעור ווארדעווילען, סאטירעס און לידער. דער איטאליענישער שרייבער גאלדאני האט אין עלטער פון 86 יאהר געשריבען זיינע לעצטע פיעסעס. קארלייל איז געשטארבען אין עלטער פון 86 יאהר. זיינע לעצטע ארבייטען ווייזען ארויס א בעזונדערע שארפקייט פון געדאנק. טעאדאר מאמזען האט אנגעשריבען זיין „רוימיש רעכט" אין עלטער פון 82 יאהר און דערנאך האט ער נאך זעהר פיל און פרוכטבאר געארבייט. די פּויבסטען פיוס דער ניינטער און לעא דער דרייצענטער האבען דערגרייכט די עלטער פון 86 און 93 יאהר. גלאדסטאן האט אין עלטער פון 89 יאהר אויסגעטראטען מיט דער גרעסטער ענערגיע געגען סולטאן פון טערקיי, וועלכען ער האט געהאסט. אלעקסאנדער הומבאלדט האט געלעבט 90 יאהר. אין די לעצטע יאהרען זיינע האט ער פיל גערייזט און געשריבען זיין בעריהמט ווערק „דער קאסמאס".

אין עלטער פון 80 יאהר האט סאפאקלעס אנגעשריבען זיין אומשטערבליכע טראגעדיע „עדיפ", ווערלענדיג בעווייזען זיינע קינדער, אז ער איז נאך אין פולער הערשאפט פון זיינע גייסטיגע כוחות. לעאפאלד ראנקע האט פערלאזען זיין קאטעדרע אין אוניווערזיטעט צו 77 יאהר און ווען ער איז געווארען אלט 85 יאהר, האט ער גענומען שרייבען זיין בעריהמטע גרויסע געשיכטע פון דער מענשהייט און געארבייט איבער איהר זעקס יאהר. גענ. ראדעצקי האט זיינע גרעסטע נצחונות אפגעהאלטען, ווען ער איז אלט געווען 83 יאהר. געשטארבען איז ער אין עלטער פון 92 יאהר פון אנ'אומגליקליכען צופאל. מאלטקע האט דערלאנגט זיין בקשה וועגען דימיסיע, זייענדיג אלט 88 יאהר, אין עלטער פון 91 יאהר איז ער געפאהרען בעטראכטען דעם קאנאל פון קייזער ווילהעלם אין קעלן. טיציאן האט אין עלטער פון 97 יאהר געמאלט זיין בעריהמט בילד „די שלאכט ביי לעפאנטא" און דאן האט ער נאך פיל געארבייט. געשטארבען איז ער פון פעסט אין עלטער פון 99 יאהר. דער דיכטער פאנטענעל האט געלעבט 100 יאהר. זיין בעריהמט בוך „דער רויזען־גארטען" האט ער געשריבען זייענדיג אלט 85 יאהר.

אין דאנציג איז דאס טריף

אבער ביי אונז איז עס א נארמאלע ערשיינונג

דער „קוריער ווארשאווסקי" טרעט מיט די שארפסטע ווערטער ארויס געגען באיקאט פון די פאליאקען אין דאנציג. די טעכניק פון באיקאט בעשרייבט די צייטונג אויף פאלגענדען אופן:

„אויסנוצענדיג די פריינדליכע נייטראליטעט פון דאנציגער סענאט, האבען די היטלעראווצעס ענטוויקעלט אנ'אגיטאציע, וואס טרעט שוין אריבער יעדע דערלאזבארע גרענין. זיי ארגאניזירען סיסטעמאטיש א באיקאט פון די פוילישע פירמעס. די פוילישע געשעפטען ווערען אפגעהיט דורך פערדעכטיגע פערשוינען, וועלכע לאזען אהין נישט צו קיין קליענטען. עס ווערען פערטיילט אין א גרויסער צאהל בראשורען, וועלכע רופען צום באיקאט פון פאליאקען און דראהען אינצווידערטיג מיט רעפרעסיעס. מען דארף נישט זיין צופיל ווייטזיכטיג, כדי צו פערשטעהן מיט וואספערע קאמפליקאציעס עס דראהט אזא מין האנדלונג. עס איז שווער זיך אויסצומיישען דאס שווייגען פון פעלקער־בונד. די ליגע האט דאך אין דאנציג איהר קאמיסאר."

אונטער דער געבראכטער ציטאטע וואלט זיך יעדער יוד געקאנט אונטערשרייבען מיט ביידע הענד. עס איז נאר כדאי צו בעמערקען, אז די היטלעראווצעס אין דאנציג האנדלען בלויז געגען די פאליאקען און נאך מעהר געגען די יודען פון פוילען פונקט אזוי ווי די ענדעקעס אין פוילען האנדלען געגען די יודען. הייגט קאן מען זיך משער זיין וואספאר גרויסען שאדען די ענדעציע ברענגט פוילען דורך איהר באיקאט־אקציע. ווייל לאמיר אננעהמען, אז די פוילישע רעגירונג וועט וועלען מאכען א סוף צו דער ארבייט פון די היטלעראווצעס אין דאנציג, אז פוילען וועט איינקלאגען די פאסיווקייט פון דאנציגער סענאט פאר'ן קאמיסאר פון פעלקערבונד און, אז דער ענין וועגען באיקאטירען די פאליאקען אין דאנציג וועט אריבערגעהן אין פעלקערבונד, וואס וועט דעמאלט קאנען ענטפערען דער דאנציגער סענאט? ער וועט זיך פערטיידיגען, אז ער קאן נישט און וויל נישט זיין פרומער פאר דער פוילישער רעגירונג. פונקט אזוי ווי אין פוילען ווערט טאלערירט אנ'אומאויפהערליכע באיקאט־אגיטאציע געגען א טייל פון דער בעפעלקערונג, געגען די יודען, קאן ער, דער סענאט גארנישט טון געגען די האקענקרייצלערס, אויב זיי ווילען אגיטירען געגען די פאליאקען. אט אזוי ברענגט די ענדעציע שאדען פוילען און די פוילישע בירגער מיט איהר האנדלונג אויסנוצענדיג דעם אומשטאנד, וואס געגען איהר העצע ווערט נישט רעאגירט מיט דער געהעריגער ענערגיע און טאט.

גערעכטס־אורטייל געגען סטודענטען־אנטיסעמיטען אין בערלין

„נאצי־סטודענטען פון אויסגעשפראכען מזרחדיגען טיפ"

בערלין, (יט"א). פאר'ן געריכט פון געשוואוירענע אין בערלין זענען געשטאנען דריי סטודענטען פון בערלינער אוניווערזיטעט, וואס האבען זיך אין יוני 1931 בעטייליגט אין אנטי־יודישע ארויסטרעטונגען אויף דער אוניווערזיטעט. אלס עדות איז צוו. אגד. ארויסגעטרעטען דער אוניווערזיטעטס רעקטאר פראפ. דייסמאן, אויף דער פראגע פון געריכטס־פארזיצער, צי קען מען נישט לויט'ן אויסזעהען פעסטשטעלען וועלכער סטודענט איז א נאצי־מאן און וועלכער א קאמוניסט. פראפ. דייסמאן ערקלערט: „דאס איז אבסאלוט אונמעגליך; עס זענען דא קאמוניסטען מיט בלאנדע האר און בלויע אויגען און דאגעגען נאצי־סטודענטען פון אנ'אויסגעשפראכען מזרחדיגען טיפ".

דאס געריכט האט בעפרייט דעם 22־יעהריגען סטודענט פון טעאלאגיע ווילהעלם פרעגצעל, דעם 21־יעהריגען יורי־סטודענט הערבערט שליטערמאן פערמשפט אויף איין חודש תפיסה און דעם 20־יעהריגען יורי־סטודענט היינץ סימאן — אויף א געלד־שטראף פון פופציג מארק.

שליטערמאן און סימאן זענען שוין מיט א צייט צוריק דורך דעם דיסציפלינאר־געריכט ביים סענאט [illegible] געווארען פון דער בערלינער אוניווערזיטעט.

ספאָרט=בעוועגונג

צאתכם בשלום

מאָרגען פאָהרט אָפּ די עקספּעדיציע פון דער יודישער טורן- און ספּאָרט-בעוועגונג אין פּוילען אויף דער מכביאַדע קיין תל-אביב. דאָס איז א גרויסער טאָג אין דער געשיכטע פון דער יודישער ספּאָרט-בעוועגונג אין פּוילען.

אונזער בעוועגונג געפינט זיך אויפן שייד-וועג. ס'קעמפען אין איהר צוויי שטאַרקע שטראָמען. פון איין זייט האָט זיך אין דער בעוועגונג אריינ-געריסען א מגפה פון דרויסען פון אונזערע אַרו-מיגע שכנים. א נאָכאַהמונג נאָך אַלעם וואָס קומט פאַר ביי אַנדערע. די דאָזיגע מגפה איז מסוגל ווי דינאַמיט אויפצורייסען אלץ און מאַכען צו אַש און עט'יב. פון דער אַנדער זייט טליעט נאָך דער פונק פון אידעאַליזם אין אונזער בעוועגונג. דער פונק מיט וועלכען מיר האָבען צושפּרייט דאָס פייער פון געדאַנק וועגען א געזונטען, שטאַלצען, מוטיגען, פרעהליכען און בעוואוסטזיניגען יודישען דור.

און אנבעלאנג דערפון, וועלכער שטראָם ס'וועט זיין שטאַרקער און וועט בעקומען די דעה אין דער יודישער ספּאָרט-בעוועגונג, וועט גע-שטעמפּעלט ווערען דער ווייטערדיגער גורל פון אונזער יוגענד.

ליידער קען מען בעמערקען אין די לעצטע צייטען אז וועגען אידעאַלען ווערט מעהר נישט גערעדט, אז איבערן זין און אינהאַלט פון דער בּאַוועגונג ווערט אָפּגעשפּעט, אז די אויבערהאַנד בעקומען די, וועלכע האָבען דעם ספּאָרט אוועק-געשטעלט אַלס זייער ציל. די פעראַנטוואָרטליכע פּיה"ער האָבען דאָס בעמערקט און געזוכט פער-שי"ענע מיטלען, כדי דעם דאָזיגען שטראָם צוריק-צוהאַלטען און זיך איהם אַקעגענשטעלען.

די מכביאַדע אין תל-אביב קען ווערען דער איבערברוך-מאָמענט. די מכביאַדע קען צוריקגעבען דער בעוועגונג דעם אינהאַלט און זין. דאָרט קע-נען צוזאַמען מיט דער טאַניפעסטאַציע פון פיזי-שער רענעסאַנס ביי דער יודישער יוגענד פאָרמו-לירט ווערען און פּראָקלאַמירט ווערען אונזער פּראָגראַם, וואָס איז אַזוי פערשידענאַרטיג ביז איצט קאָמענטירט געוואָרען. דער גרויסער אויפטו פון דער מכביאַדע, די גרויסע בעגייסטע-רונג פאַר איהר קען ברענגען צו דער קאָנסאָלידי-רונג פון אונזער בעוועגונג אין דער גאַנצער וועלט, און זאָל די מכביאַדע ערפילען נאָר בלויז די דאָזיגע אויפגאַבע, וועלען מיר זיין זעהר צו-פרידען.

און די, וועלכע האָבען די גרויסע זכיה צו זיין די פיאָנערען פון דער דאָזיגער קאָנסאָלידאַ-ציע, די וועלכע פאָהרען היינט אוועק קיין ארץ-ישראל אונז רעפּרעזענטירען, זאָלען זיי זיין די שוואַלבען פון אַנקומענדיגען פריהלינג. ווען זיי וועלען אוועקשטעלען זייערע טריט אויף דער ערד, וועלכע איז אָנגעזאַפּט מיט שווייס און בלוט פון יודישען ארבייטער, דעם טרעגער פון דער יודי-שער צוקונפט. די, וועלכע וועלען אָטעמען מיט דער לופט פון דעם אָרט, וואו ס'בויט זיך א נאָר-מאַל יודיש לעבען — זאָלען זיי דאָרט איבערגע-בען, אז זיי זענען די שלוחים פון די צעהנדליגער טויזענדער יודישע טורנער און ספּאָרטלער אין פּוילען, וועלכע פערלאַנגען צוריקצוגעבען דער יודישער טורן- און ספּאָרט-בעוועגונג איהר אידעאַל און זאָל וואָס שנעלער פון זיי אַנקומען די בשורה, אז זיי האָבען די שליחות בשלמות ערפילט

צאתכם בשלום

S

* * *

ווי בעקאַנט פאָהרען פון לאָדז קיין תל-אביב די דריי פּוילישע מייסטער אין געוויכט-הויבען: שטערן, מיגץ און וויינגאַרטען. א חוץ דעם פאָהרט מיט דער עקספּעדיציע דער אונער-מידליכער טוער און אָרגאַניזאַטאָר פון דער פּוי-לישער עקספּעדיציע אינזש. ווינבערג, וויצע-פּרעזעס פון לאָדזער „מכבי" און פיל אַנדערע. מיר ווינשען זיי א גליקליכע רייזע.

* * *

די גאַנצע לאָדזער עקספּעדיציע און אויך אַלע טוריסטען פון לאָדז פאָהרען אַרויס מיט דעם קאַלישער באַהן-הויף מאָרגען דינסטאָג האַלב 8 אין דער פריה.

די טוריסטען, וועלכע האָבען געדאַרפט אַרויספאָהרען היינט בייטאָג, פאָהרען אַרויס ערשט דינסטאָג האַלב 8 אין דער פריה מיט דעם קאַלי-שער באַהן-הויף.

* * *

מיט דער עקספּעדיציע פאָהרט מיט א קאָ-רעספּאָנדענט פון „נייעם פאָלקסבלאַט", וועלכער וועט אונז צושיקען גענויע בעריכטען און בעשריי-בונגען פון דער מכביאַדע.

די אייז-האָקעי-מאַנשאַפטען אין בערלין

א קאַמפּסצענע פאַר'ן טויער

פוסגעהער=מאַרש

לאָדז—זגערזש — אַלעקסאַנדער—לאָדז

אין נאָמען־טאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי איז, אַזוי ווי יעדעס יאָהר פאָרגעקומען אַ פוס־געהער־מאַרש אויף דער שטרעקע לאָדז — זגערזש — אַלעקסאַנדער — ציגאַנקאַ — לאָדז. דער מאַרש איז אָר־גאַניזירט געוואָרען דורכ'ן פערבאַנד פון די „סטזשעלצעס" אויף לאָדזער פּאָוויאַט. די אימפּרעזע איז היי־יאָהר געווען אַנאימפּאָזאַנטע. ס'האָבען אַנטיילגע־נומען אין איהם אַכציג מאַנשאַפטען, צווישען זיי 6 פּרויען־מאַנשאַפטען, וועלכע זענען באַר געגאַנגען פון אַלעקסאַנדער קיין לאָדז. נאָך אַ פערביסענעם קאַמף איז אַלס ערשטע צו דער מעטע געקומען די מאַנשאַפט נומער 34 פון 28־טען פולק אין דער צייט פון 2 שעה מיט 37 מינוט, אַלס צווייטער די מאַנשאַפט נומער 28 אויך פון 28־טען פולק אין 2 שעה, 38 מינוט און 41 סעק. דריטע — די מאַנ־שאַפט פון פּאָליציי־קלוב.

פון די פּרויען־מאַנשאַפטען איז די ערשטע גע־קומען די מאַנשאַפט פון „סטזשעלעץ" אין וויסקיט־נאָ, אַדורכמאַכענדיג דעם וועג פון 12 קילאָמעטער אין 1 שעה מיט 35 מינוט, פון די 80 מאַנשאַפ־טען האָבען נאָר 8 נישט פערענדיגט דעם מאַרש.

פליגען־געוויכט ראָגאָווסקי (ג) האָט אויס-פונקטירט בושענטשעק'ן (ז).

האָהן־געוויכט: מאַרקעצקי (ג) האָט געוואונען אויף פונקטען ביי מיכאַלאַק'ן (ז).

פעדער־געוויכט: ציראָן האָט קנאָקאַוטירט לע־לעווסקין (ג).

אין לייכטער געוויכט האָט סטאַניקאָווסקי (ז) געוואונען ביי ראַדאָמסקין (ג).

מיטעל־געוויכט: האָט לעוואַנדאָווסקי (ג) גע־וואונען ביי קרעיטשי (ז).

אין האַלב־שווערער געוויכט האָט יושקעוויטש (ז) געוואונען ביי דזשערזשאַנאָווסקין (ג).

ספּאָרט=כראָניק

דעם 28־טען מערץ אָרגאַניזירט ל.ק.ס. אַ גרוי־סען פעלד־לויף מיט'ן אַנטייל פון דעם בעריהמטען פּוילישען מייסטער־לויפער קוסאָטשינסקי.

דעם 3־טען אַפּריל אָרגאַניזירט ל.ק.ס. גרויסע שווים־פערמעסטונגען אין זגערזשער באַסיין. ס'וועט אַנטיילנעהמען דער בעריהמטער באַכענסקי און נאָך עטליכע בעריהמטע שווימערס פון וואַרשעווער א. ז. ס.

זונטאָג דעם 27־טען ד.ח. קומען פאָר אין לאָדז די פּוילישע מייסטערשאַפטען אין פּינג־פּאָנג, אין די פינאַל־קאַמפען נעהמען אַנטייל דער לאָדזער „מכבי" לעמבערגער „חשמונאי" און קראָקאָווער „מכבי".

פוז לעגיאָז א. נ. פון פולק. בערעק יאַסעלעוויטש

אין די נעכטיגע מאַרש־איבונגען אויפ'ן שטח לאָדז—זגערזש—אַלעקסאַנדראָוו (30 קילאָמעטער) האָבען אַנטיילגענומען צוויי דרושינען פון לעגיאָן.

די מאַרש־בעדינגונגען זענען געווען זעהר שווערע צוליב די גרויסע בלאָטעס און גליטשיגקייט.

ביידע דרושינעס האָבען בעקומען אויסצייכנונ־גען פאַר זייערע לייסטונגען.

וויוויאַז הולטען

האָט בעזיגט די וועלט מייסטערין סאָניאַ העניע

פוסבאַל

ל.ק.ס. — ל.ט.ס.ג. 1:2

נעכטען איז ביי אַ זעהר שלעכטען באָדען, פאָרגעקומען דער פוסבאַל־מעטש פון דער ל.ק.ס. ליגע־מאַנשאַפט מיט ל.ט.ס.ג. וועגען דער מייסטער־שאַפט פון לאָדז און דעם בעכער. ל.ק.ס. איז אַ־רויסגעטרעטען מיט דער גאַנצער ליגע־מאַנשאַפט אָהן דויקאַ. ל.ט.ס.ג. אויך אין איהר כמעט בעסטע צוזאַמענשטעל. דעם מעטש האָט געוואונען ל.ק.ס. מיט 1:2 זיכערענדיג זיך אַזוי אַ־ום דעם בעכער, ווייל ל.ק.ס. האָט פון 4 מעטשען שוין געוואו־נען 3.

ס'זענען אויך פאָרגעקומען פאָלגענדע פריינד־שאַפטס־שפּילען:

וו.ק.ס. — ווימאַ 3:4
הכח — סטזשעלעצקי 1:1

דער מעטש איז פאָרגעקומען ביי אַ שלעכטען וועטער און אַ שלעכטען פלאַץ. דע־יבע־ קען דער־פערלויף פון שפּילען נישט זיין קיין אָפּשאַצונג פון די כוחות, אין דער צווייטער העלפט האָט דאָס שפּי־לען צוליב'ן שניי געמוזט איבערגעריסען ווערען, נאָך 30 מינוט. דאָס שפּילען האָט זיך פערענ־דיגט מיט אַ רעמי־רעזולטאַט פון 1:1.

באָקס

זיערנאַטשאַנע (לאָדז) — נאַפּלאַניאַ (אינאָוראָצלאַוו) 6:10

נעכטען איז אין זאַל פון „זיעדנאָטשאָנע" פאָר־געקומען אַ באָקס־מעטש צווישען דער לאָדזער „זיעדנאָטשאָנע" און „נאָפּלאַניאַ". די לאָדזער האָ־בען דעם מעטש געוואונען מיט 6:10, די בעזונדערע רעזולטאַטען זענען געווען פאָלגענדע:

די גרעסטע פערד-ווישטשיגעס אין דער וועלט

קומען איצט פאָר אין ליווערפּול

פייערליכער אבשידס=באַנקעט אין מכבי

לכבוד די אפּפאָהרענדע אנטיילנעהמער אין דער מכבי'אַדע אין תל=אביב

שבת אין אָווענד האָט דער לאָדזער יודישער ספּאָרט-פעראיין „מכבי" איינגעאָרדענט אַ שעהנעם אָפּשידס-באַנקעט פאַר די אָפּפאָהרענדע אנטיילנעה-מער אין דער מכבי'אַדע אין תל-אביב.

צום באַנקעט זענען געקומען די אָנגעזעהענ-סטע געזעלשאַפטליכע און ספּאָרט-טוער אין לאָדז. ביי שעהן סערווירטע טישען זענען געזעסען רעד. אוגער, לאַווניק יאָעל, מ. רומקאָווסקי, ל. אוריסאָן, משה לימאַן, ד"ר זילבערשטראָם (פּרעזעס פון עק-זעקוטיוו פון קרייז-פערבאַנד „מכבי"), גרונם ביס-טער, פּרעזעס פון „מכבי" אינזש. זשעלינסקי, פאָר-שטעהער פון ל. ז. אָ. פ. נ., פון דער יודישער און פּוילישער פּרעסע, ה' מאַרכעוו, א. שאַפּיראָ, ראָטקאָפּ א.

דער באַנקעט איז פאָרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון עהרען-פּרעזעס פון „מכבי" לאַווניק יאָעל. גרויסע טאָאַסטען וועגען דער מכבי'אַדע און וועגען די אנטיילנעהמער האָבען געהאַלטען: רעד. אוגער, משה לימאַן, לאַווניק יאָעל, מ. רומקאָווסקי, אינזש. ווינבערג, גרונם ביסטער, ד"ר זילבער-שטראָם, לעאָן שטערן, אינזש. זשעלינסקי, רעד. פּאָלעצקי, רעד. גאָלדבאַרד, קאָפּלאָוויטש א. א. דער עולם האָט זיך משמח געווען ביז שפּעט אין דער נאַכט און מיט'ן געזאַנג פון התקוה האָט זיך דער פייערליכער באַנקעט פערענדיגט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער רעבעז

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג יג 21 אדר ב׳ תרצ״ב

מערץ

זון-אויפגאנג 5.47

זון-אונטערגאנג 5.43

120 טויזענד זל. אויף דער פסח - אקציע

איז נעכטען בעשטימט געוואָרען דורך דער קהלה-פערוואלטונג

דיסקוסיע וועגען איבערנעמען די שחיטה דורך דער קהלה

די נעכטיגע זיצונג פון דער צייטווייליגער קהלה פערוואַלטונג האָט געהאַט אַ גרויסען טאָג־אָרדנונג צו ערלעדיגען.

קודם כל איז אַדורכגעלייענט געוואָר׳ען דער בריף פון לאָדזער סטאַראָסטווע אַז דער

בּיודזשעט פון דער קהלה

אויפ׳ן יאָהר 1932 ווערט בעשטעטיגט מיט קליינע ענדערונגען, צווישען די ענדערונגען געפינט זיך אויף דאָס פערקלענערען דעם דיספאָזיציע־פאָנד פאַר׳ן פרעזעס פון 7000 זל. אויף 6000 זלאָטעס.

דער רעקורס געגען ביודזשעט פון בירגער מרדכי מאַרכעוו איז נישט בעריקזיכטיגט געוואָרען, ווייל ער איז נישט געגאַנגען דורך דער קהלה און בכלל איז דער טערמין געווען פערשפּעטיגט.

די וואָיעוואָדזטווע מאַכט אויפמערקזאַם אַז דער קהלה־ביודזשעט איז אַ צו גרויסער און אויב די פינאַנציעלע פערהעלטענישען פון די עטאַט־צאָהלער וועט זיך נישט פערבעסערען, וועט דער קהלה ביודזשעט אויפ׳ן יאָהר 1933 מוזען רעדוצירט ווער־רען מיט 25 פּראָצענט.

די וואָיעוואָדזטווע פאָדערט ווייטער אויף

איבערצונעהמען די שחיטה

דורך דער קהלה, כדי אַזוי אַרום צו ענטלאַסטען די עטאַט־צאָהלער.

די פראַגע וועגען איבערנעהמען די שחיטה רופט אַרויס אַ גרויסע דיסקוסיע. פרעזעס מינצ־בערג ערקלערט אַז אויב ס׳וועט זיין אַנ׳איינשטימי־גער בעשלוס פון דער קהלה־פערוואַלטונג איז ער מסכים גלייך צוצוטרעטען צו די אַרבּייטען פון אי־בערנעהמען די שחיטה, הגם דערביי וועלען זיין זעהר גרויסע שוועריגקייטען.

וויצע פרעזעס בערגער האַלט דאַגעגען אַז מ׳דאַרף אַפילו נישט רעדען וועגען איבער־עהמען די שחיטה

ביז ס׳וועט נישט זיין קיין הויפט-רב אין לאדז.

צו אָרגאַניזירען די שחיטה דאַרף מען אַ שטאַרקע האַנד, וועלכע פעהלט איצט.

אַדוו. ווייצמאַן און דאָזאָר האָפמאַן זאָגען זיך אַרויס פאַר׳ן באַלדיגען איבערנעהמען די שחיטה, כדי די גרויסע רוחים זאָלען פערגעוועלשאַפטליכט ווע־רען, ס׳ווערט בעשלאָסען די פראַגע נאָכאַמאָל צו בעטראַכטען אויף אַ צווייטער זיצונג פון דער קהלה.

דער פערזיכערונגס־אַנשטאַלט פאַר גייסטיגע אַרבּייטער ז.או.פ.או. האָט, אויף אַ ווענדונג פון ער קהלה געענטפערט, אַז זי קען בעפרייען די קהלה־בעאַמטע פון פערזיכער׳ען זיי אין ז.או.פ.או. אויב די קהלה וועט האָבען אַנ׳איגענע עמעריטאַל־קאַסע פאַר די בעאַמטע, וועלכע זאָל נישט זיין ער־גער ווי די אַלגעמיינע, ס׳ווער׳ט בעשלאָסען אויסצו־אַרבּייטען א סטאַטוט פון אזא עמערי־טאַל־קאַסע.

פון דעם פערשטאָרבענעם מורה־הוראות אבע גטע קופערס יורשים איז אָנגעקומען אַ ווענדונג אַז די קהלה זאָל ווייטער אויסצאָהלען די יורשים דעם פערשטאָרבענעמס פענסיע, זאָל צונעהמען זיין אײדעם אַלס מורה הוראה, זאָל געבען

נרגים פאר זיינע טעכטער

ס׳איז בעשלאָסען געוואָר׳ען איבער דער ווענדונג אַריבערצוגעהען צו טאָג־אָרדנונג, נאָר אויב אין געוויסע פאַלען וועלען זיך ווענדען דעם פערשטאָר־בענעמס צוויי טעכטער וועלען זיי בעקומען צו 1000 זלאָטעס אונטערשטיצונגען.

„נותן לחם“

האָט געמאָלדען דער קהלה־פערוואַלטונג, אַז אויפ׳ן פערלאַנג פון דעם אַרבּייטסלאָזען־קאָמיטעט ביי דער וואָיעוואָדזטווע איז געעפענט געוואָרען נאָך אַ קוך פאַר יודישע אַרבּייטסלאָזע אויף פראַנטצישקאַנער 41 דאָס איז די פערטע קוך וואָס ווערט געפיהרט דורך „נותן לחם“, צוליב דעם ווערט בעשלאָסען די קהלה סובסידיע צו העכערען פון 500 זל. אויף 600 זל. אַ חודש, ווייטער האָט זיך „נותן לחם“ געווענדעט צו דער קהלה, ווי אַזוי זי זאָל זיך פיהרען אין פסח בעת די קאַלקולאַציע ווייזט אויף, אַז פאַר יעדען איינציגען וואָס בעקומען מיטאָגען וועט מען דאַרפען 7 זל. 95 גראָשען, בעת די וואָיעוואָדזטווע גיט בלויז 3 זל. 30 גר. ס׳ווער׳ען אַרויסגעזאָגט פערשי־דענע מיינונגען וועגען דעם ענין, צום סוף ווערט בעשלאָסען צו געבען נותן לחם ספּעציעל 2000 זלאָטעס כדי צו בעשליסען ווי אַזוי צו אָרגאַניזירען די דאָזיגע אקציע איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע פון דעפּ. מינצבערג, וויצע־פרעזעס בער־גער, דאָזאָר האָפמאַן און ל. פליוואַצקי, די קאָמיסיע וועט דעם ענין בעשליסען צוזאַמען מיט דער פער־וואַלטונג פון „נותן לחם“.

ווי בעקאַנט האָט די קהלה־פערוואַלטונג גע־האַט בעשלאָסען אַרויסצוטרעטען אין געריכט וועגען

אנ׳עקספמיסיע געגען דעם ה׳ גוטמאן און זיין זוהן.

וועלכע האָבען אַ ברעטער־סקלאַד אויפ׳ן קהלה־פּלאַץ אויף זאַכאַדניא 58. די קהלה־פערוואַלטונג פאָדערט די עקסמיסיע דערפאַר וואָס די פאַכטערס צאָהלען שוין זייט אַ יאָהר קיין דירה־געלד, האַלטען סובלאָקאַטאָרען און אַזוי ווייטער. דער פּראָ־צעס דאַרף שוין פאָרקומען די נאָהענטסטע טעג. די פאַכטערס האָבען זיך דעריבער געווענדעט צו דער פערוואַלטונג וועגען צוריקציהען די עקסמיסיע־אַנקלאַגע. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען די ווענדונג נישט צ ובעריקזיכטיגען.

הרב גראַדזענסקי האָט זיך געווענדעט צו דער קהלה וועגען אַ סובסידיע אויף

מצות פאר רוסישע יודען

ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען דעם ענין איבערצוגע־בען די קאָמיסיע, וועלכע וועט פיהרען די פסח אַקציע פון דער קהלה.

דאַן ווערט בעטראַכט די פראַגע וועגען דער פסח־אַקציע פאַר אָרימע אין לאָדז. ס׳ווערט בעשלאָ־סען צו אַסיגנירען אויף דעם צוועק לויט׳ן ביוד־זשעט 120 טויזענד זלאָטעס און בעפולמעכטיגען דאָס פרעזידיום זיך צו באָרגען אויף דעם צוועק דאָס געלד. ס׳איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ספּע־ציעלע קאָמיסיע, וועלכע וועט אַרבּייטען אויטאָנאָם מיט די פולמאַכטען פון דער פערוואַלטונג אין דעם ענין פון דער פסח—אַקציע. אין דער קאָמיסיע ווער־רען געוועהלט: פּ׳ עזעס מינצבערג, וויצע־פרעזעס בערגער, י. מ. וואַידיסלאַווסקי, יוזעפּאָוויטש און דאָזאָר האָפמאַן.

צום סוף ווערט בעטראַכט דער דריג.צ.־דער פאָרשלאַג פון דעפּ. מינצבערג און חברים וועגען קויפען אַ פּאַי אין דער סוחרישער קרעדיט־באַנק, זאַוואַדזקא 11, מיט וועלכער די קהלה מאַכט פער־שידענע באַנק־טראַנזאַקציעס. ס׳איז בעשלאָסען גע־וואָרען צו קויפען אַ פּאַי פאַר 1000 זלאָטעס.

דרינגענדע שטיצע פאר ארבייטסלאזע

דער מאַגיסטראַט איז מודיע, אַז פון מיטוואָך, דעם 23 מערץ הויבט מען אָן אויסצאָהלען די דרינגענדע שטיצע פאַר׳ן חודש מערץ, פאַר די אַרבּייטסלאָזע, וועלכע האַלטע אויס אַ פאַמיליע.

נישט פערהייראַטע האָבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע. די אויסצאָהלונגען קומען פאַר אין לאָקאַל פון אונטערשטיצונגס־אַמט פאַר אַר־בּייטסלאָזע, זשעראָמסקי 74 פון 9 פריה ביז 2 בּייטאָג, לויט פאָלגענדען סדר:

מיטוואָך, 23 מערץ, די נעמען וואָס הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען:

A B C D E F G H I J

דאָנערשטאָג, 24 מערץ:

K L Ł M M N O P

פרייטאָג, 25 מערץ:

P R S T U W Z Ź

וועגען פסח-פעקלעך פאר קרובים קיין סאוו.-רוסלאנד

הרב אליעזר יצחק מייזעל שליט״א האָט נעכטען בעקומען אַ בריף פון לאָנדאָנער הילפס־פערבאַנד וועגען דער פראַגע פון שיקען פסח׳דיגע לעבענסמיטלען־פּעקלעך קיין סאָוויעט־רוסלאַנד.

ווי הרב מייזעל גיט איבער האָט דער הילפס־פערבאַנד אין לאָנדאָן אַ גענויען און פּינקט־ליכען אָפּמאַך מיט דער סאָוויעט־רעגירונג וועגען די דאָזיגע פּעקלעך. ס׳איז אַלזאָ פערהאַן די גרעס־טע זיכערקייט, אַז די לעבענסמיטעל־פּעקלעך, וואָס וועלען געשיקט ווערען דורך דעם פערבאַנד פון יודישע הילפס־אָרגאַניזאַציעס אין לאָנדאָן וועלען ריכטיג און פּינקטליך אָנגענומען ווערען. געלד אויף די פּעקלעך אין פוילען נעהמט אויף אָן די „באַנק אודזשאַלאָווי“, נאַלעווקי 2. אַ פּסח־פּעקעל קאָסט פון 1 דאָלאַר 80 סענט ביז 2 דאָלאַר 45 סענט.

פסח-אורלויבען פאר יודישע זעלנער

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון הויפט־ראַבינער פון דער פוילישער אַרמעע מאַיאָר פרענקעל האָט דאָס קריגס־מיניסטעריום פעראָרדענט אויף הייגטי־גען פסח געבען די יודישע זעלנער אורלויבען אויפ׳ן גאַנצען יום־טוב, דערין פאַר 50 פּראָצ. פון עלטערן יאָהרגאַנג און 25 פּראָצ. פון יונגערען. חוץ דעם האָט דאָס מיניסטעריום פעראָרדענט אויסצאָהלען היי־יאָהר דעם בעשפּייזונגס־עקוויוואַ־לענט פאַר די יו״ט־טעג נישט ווי ביז־איצט, די יודישע זעלנער, נאָר די פערוואַלטונגען פון די אָרטיגע קהלות אָדער די קאָמיטעטען. וואָס אָרד־נען איין פסח־קוכען פאַר די יודישע זעלנער. (ימ״א)

ס׳איז אנגעקומען א בריף

פון אַמעריקאַ אויפ׳ן נאָמען פון פּנחס גאָלדבערג (עלעקטראָטעכניק) וועגען אַ זעהר דרינגענדען ענין. ווענדען זיך צום הרב הארצשטאַרק אין גמינע

מערדעריי אויף א קצבים-באל

צוויי שכור׳ע זעלנער האבען מיט באגנעטען שווער פערוואונדעט צוויי פערזאן

(2) נעכטען איז אין לאָקאַל פון קריסטלי־כען קצבים־פעראיין אויף קאָפּערניקאַ 46, פאָר־געקומען אַ פערוויילונג פון די מיטגלידער.

ווען די פערוויילונג איז געווען אין רעכטען ברען, עולם האָט געטאַנצט און זיך געלאָזט וואוילגיין, זענען אויפן זאַל אריין 2 שכור׳ע זעל־נער, וועלכע האָבען זיך אָנגעהויבען צו אומאַנטוי־רעווען מיט די געסט, בפרט מיט די פרויען.

די 2 שכור׳ע זעלנער זענען געקומען צו גיין פון דעם רעסטאָראַן „קאָמעטאַ“, וואָס געפינט זיך אין דעם זעלבען הויז, וואָס דער פעראיין.

אין אַ געוויסען מאָמענט איז איינער פון די זעלנער צוגעגאַנגען צו דעם יונגען קצב אָטאָ פוקס, וועלכער האָט געטאַנצט מיט אַ פריילין, און איהם אַ קלאַפּ געטון אין דער פּלייצע. דער דאָזיגער קלאַפּ האָט בעזאָלט בעדייטען, אַז פוקס זאָל איצט „אָדסטאָמפּירען די פּאַננע“.

אַזוי־ווי אָבער פוקס האָט עס נישט געהאָט קיין חשק צו טון, האָט דער זעלנער בליץ־שנעל אַרויסגעכאַפּט זיין באַגנעט און געמאַכט איהם דריי טיפע שטעך אין דער ברוסט אַריין.

עס איז געוואָרען אַ מורא׳דיגער טומעל, און דאַן האָט זיך פוקסעס אַ חבר, דער 21־יעהריגער הענריק פּאַוולאַק געפּרובט אָננעהמען פאַר דעם שווער־פערוואונדעטען, און געפּרובט אַרויסרייסען ביים מערדער דעם באַגנעט.

די אַמפּעריי אויפ׳ן זאַל איז געוואָרען עד אין לשמים, און דער סוף איז געווען, אז פּאַוולאַק האָט פון דעם צווייטען שיכור׳ען זעלנער געהאַט נאָך אַ ביטערערען סוף.

דער צווייטער זעלנער האָט איהם מיט זיין באַגנעט אויפגעשניטען דעם בויך אַזוי, אַז אַלע קישקעס זענען איהם אַרויס אין דרויסען.

אין דעם שרעקליכען טומעל און הערמידער זענען די צוויי בלוטיגע שיכורים ענטלאָפען, און ס׳איז זיי לעת עתה נישט געלונגען צו כאַפּען.

אָטאָ פוקס (פון וואָלטשאַנסקא 88) איז זעהר שווער פערוואונדעט, און הענריק פּאַוולאַק (פּשענדזאַלניאַנא 88) גוססט אין שפּיטאָל.

פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע

אדריה מיטגלידער פון ציוניסטישען קאמיטעט פאהרען אפ קיין א״י

ס׳ ייזמאַטישע פארלעזונגען וועגען א״י. צ וניסטישער קלוב און ל זונג-זאל

דאָנערשטאָג אווענד איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון ציוניסטישען קאָמיטעט.

לויט׳ן פאָרשלאָג פון דער קאָמיסיע אין דער פראַגע פון גריגדען אַ ציוניסטישען קלוב, ווערט בעשלאָסען צוערשט צו עפענען א שטענדיגען לעזע־זאַל ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און איינ־אָרדנען אָפטע חברים־שמועסען ביי אַ גלעזעל טעע. די ערשטע שיחה מיט דער בעטייליגונג פון רעד־אוגער וועט פאָרקומען שוין דעם קומענדיגען מוצאי־שבת.

דער פאָרשטעהער פון צ. ק. ה׳ גאָלדשטיין רעפערירט וועגען גאַנג פון דער אַקציע לטובת דעם אָרגאַניזאַציע־פאָנד און רופט די מיטגלידער פון קאָמיטעט מיטצוהעלפען צום ערפאָלג פון דער זאַמלונג.

ה׳ קאַלאַדני, דעלעגירטער פון קרן־היסוד־די־רעקטאָריום אין ירושלים, רעפערירט וועגען גאַנג פון היי־יאָהריגען קה״י־קאַמפּיין.

נאָכדעם ווי דער ציוניסטישער קאָמיטעט נעמט צו קענטניש די גרינדונג פון אַ ראַדיקאַל־ציוניסטי־שער גרופּע „התחיה“, ווערען נאָך ערלעדיגט ווענדונ־גען פון „גוש־העבודה“, „בית־הצה״ר א. א. און עס ווערען דעלעגירט פערטרעטער פון קאָמיטעט צו די פייערונגען א) „מכבי“־אַבשידס־באַנקעט צוליב׳ן אָבפאָהרען צו דער מכבי—אַדע אין ארץ־ישראל, ב) „השומר־הלאומי“, „הרצליה“ — חנוכת־הדגל, ג) אכראַנקע „הרצליה“ — פורים־פייערונג, דינסטאָג 12 אַ זייגער מיטאָג.

נאָכ׳ן אויסשעפּען פון דער טאָג־אָרדנונג געזעג־נעט זיך דער ציוניסטישער קאָמיטעט ביי אַ גע־מיטליכער שטימונג מיט די מיטגלידער פון קאָמי־טעט, וועלכע פאָהרען איצט אָב קיין ארץ־ישראל.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

tel. 12-333

ZIELONA 6,

Telefon

12-333

tel. 12-333

ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פאָרפאַלען צו יעדער צייט בייטאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אלע אקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער

אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט“

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט, מאנטאג - נאר 1 פארשטעלונג 9.45 אווענד

הנחה-בילעטען גילטיג. אויסערגעוועהנליכער פראגראם פון בלויז געלעכטער א. ג.

ראדז לאכט שוין ווידער...

צום שלום: די פרעהליכע רעווי

„ביי׳טאג אויפ׳ן נייעם מארק“

א לוסטיגע פאראדיע פון לאדזער כלל-טוער, גרויסאינדוסטריעלער און אנד. לאפיטוטענס.

אכטונג! מארגען, דינסטאג, 12 ביינאכט

א ספעציעלע פארשטעלונג לכבוד פורים!

פרטים אין דער מארגענדיגער אנאנס.

וועגען פריילינג-פעריעס אין די יודישע שולען

ווי ס'איז באַקאַנט וועט אין היינטיגען יאָהר זיין אַ גרויסער אונטערשיד אין טערמין פון יודישען פסח-יום-טוב און קאַטוילישע חגא'עס צוליב דעם ווייל לויט דעם יודישען קאלענדער האבען מיר היי־יאָהר אַ חודש מעהר. היות די שול־באַהערדען בעשטימען תמיד די פעריעס אין די שולען לויט דעם קאַטוילישען קאַלענדער, איז געווען די סכנה אַז אין די יודישע שולען וועט מען היי־יאָהר נישט האָבען קיין מעגליכקייט צו בעפרייען די תלמידים אויף די ימים־טובים.

איינזעהענדיג די דאָזיגע סכנה, האָט דער „פער־באַנד פון יודישע געזעלשאַפטליכע מיטעל־שולען אין פוילען" זיך געוואָנדען מיט אַ מעמאָריאַל צום מיניסטעריום פאַר קולטוס און אונטערריכט, וואו עס איז גענוי געשילדערט געוואָרען די סיטואַציע און איז פאָרגעשלאָגען געוואָרען צו ענדערען דעם טער־מין פון פעריעס אין יודישע שולען, כדי צו קאָנען בעפרייען די שילער אויף פסח. די טעג האָט דער פערבאַנד בעקומען פון מיניסטעריום אַ ענטפער פון וועלכען עס דרינגט אַרויס אַז דאָס מיניסטעריום האָט אין גאנצען אַקצעפטירט די פאָרשלאָגען פון פערבאַנד. אַלע שולען וואָס ווערען בעזוכט דורך יודישע שילער וועלען האָבען זייערע פעריעס אין דער צייט פון 19. ביז'ן 30. אַפּריל. דאָס מיניסטעריום האָט שוין צוגעשיקט ענטשפּרעכענדע אָנווייזונגען צו אַלע שול־באַהערדען.

אַרויספאָדערונג פון ארץ-ישראל

עס איז דערהאַלטען געוואָרען אַן ערלויבניש צו פאָהרען קיין ארץ-ישראל פאַר שרה יאַפּעל.

די דערמאָנטע דאַרף זיך ווענדען אין א"י־אַמט (שרודמיעסקאַ 29) אין די פאַרמיטאָג־שעה'ן וועגען ערלעדיגען די רייזע-פאָרמאַליטעטען.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקע־לעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַנאָווסקיעגאָ 37), ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), סט. האַמבורג (גלובנע 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּיעטריקאָווער 307), א. פּיאָטראָווסקי (פּאָמאָרסקאַ 91).

זיך צובראָכען קאָפּ און פוס

ביים אַראָפּשפּרינגען פון טראַמוואַי

(2) אַרטור פּיטעל, אַ יונגערמאַן פון 28 יאָהר (זשעלאַזנאַ 46) איז נעכטען אַזוי אומגליקליך אַראָפּגעשפּרונגען פון צופּאַהר-טראַמוואַי זגערזש — לאָדז, אַז ער האָט זיך צובראָכען א פוס און צו־שפּאַלטען דעם שאַרבען.

אין אַ זעהר שווערען צושטאַנד האָט איהם פּאַגאָטאָוויע אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אַן'אמת'ער תענוג פאַר ווייניג געלד

איז הערש ליבערמאַנס („האַלווין")

אַ פלעשעל וויין

די פּאָפּולערסטע און געשמאַקסטע ווייגען זענען די בעקאַנט פון דער אין לאָדז גוט בעקאַנטער וויין־פירמע „האַלווין", וועמענס אייגענטימער ס'איז הערש ליבערמאַן.

הערש ליבערמאַנ'ס וויין־פאַבריק אויף פּולנאַצנאַ 10, איז איינגעאָרדענט לויט דער בייעסטער, מאָדערנסטער טעכניק, און ווערט אָנגעפיהרט פון ערשטקלאַסיגע פאַכמענישע קרעפטען. די גרעסטע מבינים, וואָס זוכען אַ גוטע און ביליגע פלאַש וויין, קענען דאָס בעקומען אין הערש ליבערמאַנ'ס וויין־געשעפט אויף פּולנאַצנאַ 10.

12 יאָהר שווערע טורמע

דראָהט דעם שיכור'ז פרויען-מערדער

(2) נעכטען האָבען מיר איבערגעגעבען ווע־גען דער בלוטיגער טראַגעדיע אויף פּושעפּדוועלניאַנאַ 38, וואו דער 32-יעהריגער סקאַנדאַליסט און שכּור אַדאָלף הענקע האָט מערדערליך צו־שמאָכען זיין פרוי, און וועגען דעם, ווי אַזוי די שכנים פונם הויז האָבען איהם אַליין מקיים פסק געוועזען.

מיר האָבען אויך איבערגעגעבען, אַז איינינגע שכנים זענען פאַר דעם זעלבסט-געריכט אַרעסטירט געוואָרען.

איצט דערוויסען מיר זיך, אַז אַ דאַנק די בעמיהונגען פון די דאָקטוירים איז דאָ אַ האָפ־נונג, אַז די שווער-פאַרוואונדעטע פרוי הענקע וועט בלייבען לעבען.

דעם נישט-דערגאַנגענעם מערדער דראָהט אַ שטראָף פון 12 יאָהר שווערע טורמע.

דער מערדער גופא האָט דערווייל אָפּגע־פטרט מיט אַ קליינינקייט, ווייל בעת די שכנים האָבען זיך מיט איהם „גע'חשבונט", האָבען זיי פריהער גזמאַכט פינסטער, און אנשטאָט איהם צו שלאָגען, האָבען זיי זיך אינם חושך געגענזייטיג שטאַרק צו'הורג'ט...

דער מאָרגענדיגער
פורים-נומער
— פון —
„נייעם פאלקסבלאט"
וועט ערשיינען אין א פערגרעסערטער אויפלאגע און וועט ברענגען א חוץ דעם רייכען לייענדען אינפאָרמאַטיווען מאטעריאל אויך א ספעציעלע אריגינעלע
אילוסטרירטע פורים-ביילאגע
מיט אַ שפע אַקטועלען
הומאריסטישען און סאטירישען שטאף
אנאנסען צו אונזער גרויסען פורים-נומער ווערען אָנגענומען היינט א גאנצען טאג אין אַדמיניסטראַציע
פיעטריקאווער 21 טעל. 224-71

געשמידט, כל זמן הי"ס

אוז געכאַפּט די צוויי באַהן-גנבים

(2) ווען דער צוג פּוזען—וואַרשאַ איז נעכ־טען אָנגעקומען קיין לאָדז, האָט דער סוחר בראָ־ניסלאַוו ראַדזשעיעווסקי געמאָלדען אין דער פּאָלי־ציי, אַז אויפ'ן וועג האָט מען ביי איהם אַרויס־גע'גנב'עט אַ פּאַרטפעל מיט געלט און וועקסלען.

ער האָט דערביי אָנגעגעבען, אַז ער האָט אַ חשד אויף אַ פּאָרל, וואָס איז מיט איהם מיט־געפאָהרען. האָט פּאָליציי תיכף פונאַנדערגעשיקט ענטשפּרעכענדע טעלעפּאָנאָגראַמעס, און ביי בלאָניע האָט מען אין דעמזעלבען צוג אַרעסטירט די 2 ווילנער פערברעכער און שוין צטליכע מאָל בעשטראָפטע גנבים: וולאָדזשימיעזש קושיאַק און סטעפּאַניאַ קישיעל, ביי וועלכע מ'האָט אויך גע־פינען ראַדזשעיעווסקי'ס געלד.

נעבען בלאָניע האָט מען אויך געפונען ביי די שינעס זיין טעקע מיט די וועקסלען.

די גנבים זיצען שוין.

ס'איז אַ סבראַ, אַז זיי האָבען ביי דער אַר־בייט אין דער באַהן געהאַט נאָך אַ מיטהעלפער.

פּורים איז אָנגעקומען!

די בעוואוסטע צוקערניע פּ. גריצענדלער, פּיעטריקאָווער 62, טעל. 214-87, וואָס עקזיסטירט זייט 40 יאָהר האָט פאַרנעבריינגט אויף פּורים בע־קאַנטע מיט זייער גוטסקיים טאָרטען, „המן-טאַשען" ווי אויך פערשידענע געבעקסען, צו דער בעקוועמ־ליכקייט פון דער ג' קונדשאַפט ווערען אָנגענומען בעשטעלונגען טעלעפּאָניש.

„תוצרת ארץ-ישראל"

די לייטונג פון „תוצרת הארץ" פיהרט אַדורך אַ ברייטע פּראָפּאַגאַנדע פאַר פערשפּרייטען און פּראָפּאַגאַנדירען דעם א"י'דיגען פּראָדוקט אין אונזער שטאָט, בפרט ווערט די אַקציע פערשטאַרקט צו פורים און פסח. צו דעם צוועק האָט די ליי־טונג אין לאָדז אַרויסגעגעבען אַ זאַמעל-העפט גע־ווידמעט „תוצרת-הארץ". דאָס יאָהר איז שוין פאַרהאַנען מער א"י'דיגע פּראָדוקטען און ס'ווערט געמאַכט בעמיהונגען, אַז אַלע מעגליכע א"י'דיגע פּראָדוקטען זאָל זיך געפינען צום פערקויף אין פוילען. אַ דערפרעהענדע ערשיינונג איז וואָס דאָס יאָהר וועט שוין אויף פסח זיין צום פערקויף א"י'דיגע מצות.

די ה"ה סיים-דעפּוטאַט ד"ר ראָזענבלאַט און אינז. יצחק זעלינסקי וועלען זיך בעטייליגען אין דער קאָנפערענץ וועגען „תוצרת הארץ", וועלכע קומט פאָר אין תל-אביב ווי אויך די ערעפנונג פון דער אויסשטעלונג אין תל-אביב. אַלס פאָרשטעהער פון תוצרת ארץ-ישראל אין לאָדז.

א געזעלשאַפט פאַר א"י קענטשאַפט

גרינדעט דער ציוניסטישער קאָמיטעט

אויף דער לעצטער זיצונג פון ציוניסטישען קאָמיטעט האָט רעד. אוגער רעפערירט דעם פּראָיעקט צו גרינדען אַ געזעלשאַפט פאַר ארץ־ישראל קענטשאַפט, וואָס וועט האָבען די אויפגאַבע דורך סיסטעמאַטישע פאָרלעזונגען צו געבען דעם חלוץ, דעם יודישען האַנדווערקער, דעם סוחר און אינדוסטריעלער — די מעגליכקייט צו בעקענען זיך אַל־זייטיג מיט דער לאַגע אין ארץ־ישראל, מיט די בע־דינגונגען אין דער לאַנדווירטשאַפט און אינדוסטריע מיט דער קולטור און עקאָנאָמיק פון לאַנד און בכלל מיט אַלע פּראָבלעמען וואָס זענען נוגע ארץ־ישראל.

ס'איז בעשטימט געוואָרען אַ קוראַטאָריום פון פאָלגענדע ה"ה: ד"ר ראָזענבלאַט, רעד. י. אוגער, ליטווין, לימאַן, לאַוונינק יאָעל, מ. קאַרא, וו. האַלבערשטאַט, שיין, און אינזש. זשעלינסקי.

דערוועגען וועט היינט 8.30 אָוונט איינאָרדענען די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין אייגענעם לאָקאַל (שרודמייסקאַ 29) אַ פערזאַמלונג.

וועגען די אויפגאַבען און צילען פון דער דאָזיגער וויכטיגער געזעלשאַפט וועלען רעפערירען: רעד. י. אוגער, משה לימאַן, לאַוונינק א. יאָעל, אינזש. י. זשעלינסקי.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 2—8 און פון 5—9 אָוונט.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

ר. איזראעל.

קאפערלע

126

א סענסאַציאָנעל-עראָטישער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

— אויטענטישע פּאַפּירען פון אַרנשטיינס אומגע־זעליכע טאָכטער? האָט בערנאַרד קאַלינסקי גע־פרעגט, זי האָט זיך אָפּגעפונען?

— שטעלט אייך פאָר, זי האָט זיך אָפּגעפונען, און מיר, דורך איהרס אַ מענש צוגעשטעלט אַלע דאָקומענטען, פערלאַנגענדיג מיטצוטיילען דערפון דעם רעיענט וועלכער האָט צונויפגעשטעלט דעם טעסטאַמענט, כדי ער זאָל וויסען צו וועמען ס'וועט געהערען אַרנשטיינס גאַנצע ירושה. איך בין גע־ווען אין אַ זעהר שווערער לאַגע, איך, אַלס אַד־וואָקאַט און אַלס עהרליכער מענש האָב געמוזט דערצעהלען דעם דאָזיגען שליח, אַז ליידער איז אַלץ פערשפּילט, דעם טעסטאַמענט האָט מען צוגעגנבעט און איצט וועט קיינער נישט קענען פעסטשטעלען אַז אַרנשטיין האָט טאַקע דעם פערמעגען אָפּגע־שריבען זיין אומגעזעליכער פרוי און קינד. איך רעד שוין איצט מיט דער גאַנצער זיכערקייט וועגען אַ קינד אויך, ווייל לויט די דאָקומענטען וואָס זע־נען מיר צוגעשטעלט געוואָרען האָט זיך אַרויסגע־שטעלט אַז די דערמאָהנטע אסתר האָט געבוירע־ן אין דער צייט ווען אַרנשטיין האָט זי פערלאָזען אַ מיידעלע.

— דער מענש וואָס איז געקומען צו מיר, איז אָבער נישט געווען פון די, וועלכע זאָלען אַזוי שנעל איבערגעבען פון דער פּערספּעקטיוו פון אַזאַ גרויסען פערמעגען. דער דאָזיגער פערשוין האָט זיך איינגעוויקעלט אין מיר און מיך מעהר נישט אָפּ־געלאָזען. דעם דאָזיגען פערשוין האָט מען גערופען יאַקוב גרינפעלד. ער האָט אָנגעהויבען צו מאַכען פערשידענע בעמיהונגען און צום סוף האָט ער צוגע־שטעלט עדות אין דער פּאָליציי, אַז די גנבה ביים רעיענט איז אויסגעפיהרט געוואָרען אויף דעם אויפ־טראַג פון אַרנשטיינס סאָקטער העלענא, ער האָט אַפילו געשטעלט דערויף עדות, לויט מיין מיינונג פאַלשע, אַז טאַקע העלענא דרייהאָרן האָט די גנבה געהייסען דורכפיהרען כדי נישט דערלאָזען איהר פּאָטערס פערמעגען אין אַנדערע הענד. אויפ'ן סמך פון די דאָזיגע עדות, איז העלענא דרייהאָרן אַרעס־טירט געוואָרען און איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אַ לאָדזער טורמע, ווייל דער גאַנצער פּראָצעס וועגען דער ירושה מיט אַלע נעבען-געשיכטען ווערט גע־פיהרט אין לאָדז.

— דאָס איז וואָס איך ווייס וועגען דער גאַנ־צער געשיכטע, איך ווייס אָבער אויך פון אַן'אַנ־דער צד, אַז די געגנבעטע דאָקומענטען געפינען זיך אין פוילען, און וועגען זיי ווערט געצייהרט אַ ווילד געיעג. אַ געיעג וועלכע שטעלט זיך נישט אָפּ אויף קיין שום קרבנות און פערברעכענס.

אַדוואָקאַט פּושיגורסקי איז שטיל געבליבען, ער האָט מעהר נישט געהאַט וואָס צו דערצעהלען.

און האָט געוואַרט, אַז די בעקומענע, קאַלינסקי און ד"ר גאָלד זאָלען איהם איבערגעבען וואָס די ווייסען וועגען דעם.

בערנאַרד איז גאָרנישט איבעראַשט געוואָרען פון דעם אַלעם, בטבע איז ער געווען אַ רוהיגער קאַלטבלוטיגער מענש, און ער האָט אין אַזאַ צו־שטאַנד בעטראַכט די געשעפענע לאַגע.

— און מיר ווייסען די פאָרטזעצונג פון דעם זעלטענעם ראָמאַן וואָס איהר האָט אונז דער־צעהלט האָט קאַלינסקי מיט אַ שמייכעל געזאָגט, מיר וואָלטען אייך זעהר גוט דערגענצט.

בערנאַרד האָט דאַן מיט דער גאַנצער גענויאיג־קייט דערציילט דעם אַדוואָקאַט אַלץ וואָס ער ווייסט וועגען דער גאַנצער געשיכטע.

דער אַדוואָקאַט איז געווען איבעראַשט.

— און איהר האָט דעם געגנבעטען דאָקומענט?

— יאָ, מיר האָבען דעם געגנבעטען דאָקו־מענט, ס'האַנדעלט זיך מיר נאָר איצט וועגען דעם, צו געפינען ווער ס'איז דאָס די אומגעזעליכע פרוי און קינד פון אַרנשטיינען, דאַן וועט דער גאַנצער ענין קענען ליקווידירט ווערען. צוליב דעם, הער אַדוואָקאַט, וואָלט איך אייך געבעטען מיר צו זאָגען ווער ס'איז דער דאָזיגער יאַקוב גרינפעלד, וועלכער האָט צו אייך געבראַנגט די דאָקומענטען פון ד"ר דאָזיגער אסתר.

— ליידער, דאָ קען איך אייך נישט דינען, ווייל יאַקוב גרינפעלד לעבט נישט מעהר. ער איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

— און ווער האָט די דאָקומענטען פון אסתר'ן?

— דאָס קען נאָר זיין איין מענש, דעם דאָזיגען יאַקוב גרינפעלדס אַ ברודער, וועלכער איז גע־קומען פון אַמעריקע און טאַקע בעת דעם געשפּרעך פון דעם אַמעריקאַנער מיט יאַקוב'ן איז דער לעצטער בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

— ווידער אַ נייע געשיכטע, האָט בערנאַרד אַ־רויסגעבראָכט, אָבער ווי קען מען טרעפען דעם דאָזיגען אַמעריקאַנער?

— איך האָב זיין אַדרעס ביי מיר אין די אַק־טען, האָט דער אַדוואָקאַט געזאָגט און גלייך אויסגעזוכט צווישען דער אומגעהויערער צאָהל אַקטען אַ פּעקעל פּאַפּירען פון וועלכען דער אַדוואָקאַט האָט אויסגעזוכט אַן'אַדרעס אין וואַרשאַ און איהם איבערגעגעבען בערנאַרד'ן. קאַלינסקי מיט גאָלד'ן האָבען זיך געזעגענט מיט דעם אַדוואָקאַט און זענען אַוועק.

קאַפּיטעל 24

מרים און זשאַרזש

אַדוואָקאַט פּושיגורסקי איז געבליבען אַליין און זיינע געדאַנקען האָבען זיך ווידער געדרעהט אין דער זייט פון זיין בעאַמטער מרים. וואָס זאָל ער טון? ער האָט זיך דערמאָהנט אַז ער האָט אין טאַש אַ בריף צו דער חברה, וועלכע האָט ערגיץ אַוועק־געפיהרט מרימען, איהם איז שוין געוועזן אַלץ איינס צו וואָס דאַרף ער עפּעס בעהאַלטען, נאָך וואָס מאַ־כען געהיימנישען ער האָט מעהר קיין כוח נישט געהאַט דערמיט צו קעמפען. ער האָט דעריבער בע־שלאָסען אַלץ צו זאָגען וואָס מען פערלאַנגט פון איהם נאָר כדי צו בעפרייען מרימ'ן פון די באַנדיטענס הענד, אָהן שום ספקות האָט דער אַד־וואָקאַט אַריינגערופען אַ שיק־יונגעל און געהייסען אַוועקטראָגען אויף דער פּאָסט דעם בריף, וועלכען ער האָט געהאַט אָנגעשריבען. אין דעמזעלבען מאָ־מענט האָט מרימ'ס מוטער אָנגעקלונגען דורכ'ן טעלעפאָן צום אַדוואָקאַט אַז זי האָט בעקומען אַ בריף פון מרימ'ען אין וועלכען זי שרייבט אַז זי איז געזונד און וועט אינגיכען אַהיימקומען.

(פאָרטזעצונג קומט).

ער איז געגאנגען צו דער לויה פון זיין פרוי
האט איהם דער ווירט אנגעלעגט א שלאס אויף דער וואוינונג

אויף לאגעווניצקא 9 איז נעכטען געקומען צו א גרויסען סקאנדאל, ביי דעם דארטיגען ווירט האט געוואוינט דער 70-יעהריגער דוד ראבינאוויטש מיט זיין פרוי האדעס. פארגאנגענעם וואך איז די אלטיטשקע פרוי ראבינאוויטש פלוצלונג געשטארבען, נעכטען איז פארגעקומען די לויה און דער זקן האט בעגלייט זיין פרוי אין דער אייביגער רוה. ווי גרויס איז געווען זיין איבעראשונג ווען ער איז צוריקגעקומען און געטראפען אויף זיין טיר הענגען א שלאס, ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האט דער ווירט מרדכי ח"ם ווינער. אויסגענוצט די געלעגענהייט וואס קיינער איז ביי דער לויה אין שטוב פון ראבינאוויטשען נישט געווען האט ער פארלאסען די טיר צוליב דעם וואס ראבינאוויטש איז שולדיג געווען פאר דירה-געלד, ס'איז געקומען צו גרויסע אוואנטורעס, דער אלטער האט אבער אפילו נישט געהאט וואו צו זיצען שבעה, די אינטערווענץ פון פאליציי האט נישט געהאט קיין פעולה, ווייל דער ענין געהער צו דער פראקוראטור. ווינער האט זיך דערווייל בעהאלטען און מ'האט איהם ביז שפעט ביינאכט נישט געקענט געפינען.

בייער פרייז פאר בענזין...
א שאפער צאהלט מיט הארטע קלעפ איבער די קעפ

(2) אויף דער בענזין-סטאציע נעבען קאליסער וואקזאל איז נעכטען ענטשטאנען אנ'אמפעריי צווישען א שאפער און די באלעבאטים פון דער בענזין-סטאציע, די ברידער שטשעפאן און יוזעף בארנאווסקי.

די מעשה איז געווען, וואס זיי האבען דעם שאפער אנגעגאסען בענזין אין זיין אויטא-רעזערוואואר, און ער האט זיי נישט געהאט קיין געלד צו בעצאהלען.

און דער סוף איז געווען, אז דער שאפער האט געכאפט א פראנצויזישען שליסעל פון אויטא ארויס און אזוי מכבד געווען די ביידע ברידער איבער די קעפ, אז זיי זענען „סטאמיעט" געווארען און פאגאטאוויע האט זיי געמוזט מינטערען.

דער שאפער איז, פערשטעהט זיך, ענטלאפען בעצייטענס אויף זיין אויטא.

א פייערן-טראגעדיע
א פערצווייפעלטער האט ער זיך אויפגעהאנגען אויף א בוים

(2) דער 42-יאהריגער אנטאני מארעצקי פון דארף זוכאוויצע, טורקער קרייז האט געפטר'ט זיין גאנץ פערמעגען אויף צו היילען זיין ווייב, וואס איז איהם א לאנגע צייט געווען קראנק.

ער האט זיך אנגעבארגט צו דעם צוועק פון וועמען עס האט זיך נאר געלאזט, און אז ער האט נישט געהאט מיט וואס צו בעצאהלען די חובות, און מ'האט איהם אלץ פערקויפט פון א ליציטאציע, און דאס ווייב איז איהם אויך אפגעשטארבען, איז ער נעכטען אוועק אין וואלד און זיך אויפגעהאנגען אויף א בוים.

מ'האט איהם פון דעם שטריק אראפגענומען א טויטען.

עקזאמענס פון נישט קוואליפיצירטע לעהרער פון פאלקס-שולען

(2) נעכטען האט דער היגער פוילישער לעהרער-פעראיין בעקומען א מעלדונג פון לאדזער קרייז-שול-קוראטאריום וועגען דעם, אז אין ווארשא איז ארגאניזירט געווארען אנ'עקזאמינאציע-קאמיסיע אויף פריהלינג 1932 פאר טעטיגע נישט-קוואליפיצירטע לעהרער פון פאלקס-שולען.

דאס רעכט צו עקזאמינירען זיך פאר דער קאמיסיע האבען אויסשליסליך די לעהרער, וואס קאנען דאקומענטאריש בעווייזען, אז זיי זענען טעטיג אלס לעהרער פונ'ם 1. אקטאבער 1926 צו 14 שעה אין דער וואך.

די עקזאמענס וועלען זיך אנהויבען דעם 18. אפריל ה. י. 9 אינדערפריה אין ווארשא אין לאקאל פון דער פאלקס-שול 134 אויף זלאטע 47.

דער פוילישער לעהרער פעראיין איז דעריבער מודיע, אז אלע פעראינטערעסירטע דארפען אריינטראגען ביטעס אין קוראטאריום ביז'ן 22. מערץ ה. י. דורך דער פערמיטלונג פון שול-אינספעקטאר.

אונטערגעצונדען מחמת נקמה

(2) דער 47-יאהריגער וואלד-גנב מיכאל ביאלאשינסקי פון דארף קאשטשעלעץ האט נעכטען אונטערגעצונדען די ווירטשאפט פון דעם וואלד-וועכטער זיגמונט לעשטשינסקי אין דאמבראוויצע, קוילער פאוויאט.

דער היזק פון דער שרפה בעטרעפט: אנ'ערך 15 טויזענד זלאטעס פון דער רעגירונג, און 5 טויזענד -- פון דעם וועכטער.

דער אונטערצינדער איז ארעסטירט געווארען.

ער האט זיך מודה געווען, אז די שרפה איז געווען זיין שטיקעל ארבייט, און אז געטון האט ער עס מחמת נקמה, ווייל דער וואלד-וועכטער האט איהם עטליכע מאל געכאפט ביי דער האנד, און איהם צונויפגעשטעלט פראטאקאלען.

4 זעלבסטמארדן אין איין טאג

(2) די פאגאטאוויע-כראניק האט נעכטען פערצייכענט 4 זעלבסטמארד-פאלען:

אויף קאלענבאכא 20 האט זיך איבערגעשניטען די אדערען א געוויסער אטא מוירער.

אויף וואולטשאנסקא 168 האט זיך געסם'ט די 31-יעהריגע מאטילדא פילצע.

אין טויער אויף אבראמאווסקיעגא 36 האט זיך געסם'ט בראניסלאוו באגוס פון סואוואלסקא 29.

דאס נעמליכע האט געטון פעליקס פיאטראווסקי פון רודא-פאביאניץ.

פורים-באל לטובת „ארט"

פאר א סך א פערוויילונג — פאר אנדערע הילף, דאס ראד פון דער פאנטען-לאטעריע דרעהט זיך פרעהליך און עס פערבינדט זיך מים'ן טראנסמיסיע פאס אין די ווערקשטעלען פון „ארט".

דער פערבראכטער פרום-אוועגד פראדוקטיווירט די יודישע ארבייטער. ווייל־ענדיג זיך אויפ'ן פורים-באל, לאזען מיר אין בעטריב די פראצאוויניע פון „ארט", אלזא לאמיר זיך שטעלען דינסטאג 10 א זייגער אוונד אויפ'ן באל פון „ארט" אין די זאלען פון „אאזא".

יודיש טעאטער אין „פילהארמאניע"
דירעקציע: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן.

היינט, מאנטאג — גרויסע פאלקס - פארשטעלונג
פרייזען פון 60 גר. ביז 1.60 זל.

דער שלאגער איבער אלע שלאגערס
געזאנג / מוזיק / טענץ
דער יונגסטער און שענסטער אמעריקאנער סטאר
דזשעק רעכטצייט
אין זיין גרעסטע סוקצעס-אפערעטע
דער פריילעכער ציגיינער
אין 3 אקטען פון ס. וואלף, מוזיק-רעזשי: דזשעק רעכטצייט
מיט'ן אנטייל פון דער בעליבטער ארטיסטין-זינגערין יוכבד זילבערג.
דער גאנצער אנסאמבל אין שיינע ראלען.

אכטונג! מארגען, דינסטאג אכטונג!
גראנדיעזע פורים=פארשטעלונג!
פיל סורפריזען! וואס? מארגען! בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע

דאס שענסטע שלח=מנות לכבוד פורים
איז א פערפום=באמבאניערקע
געקויפט אין דער גוט בעקאנטער פערפומעריע פון
J. Drukier, 5 Zawadzka 5 tel. 175-92.
אויף לאגער דער רייכסטער אויסוואהל פון
אלערליי קאסמעטיק.
פאר אנגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט
הורט און דעטייל! הורט און דעטייל!

טעלעגראמען

26 פוילישע יודען דערלויבט אריינצובריינגען זייערע פרויען קיין אמעריקא

ניו-יארק, 20. (יט"א טעלעגראפיש) דער אמעריקאנער קאנגרעס האט דערלויבט 26 פוילישע יודען, וואס זענען נישט קיין אמעריקאנער בירגער, אריינצוברענגען זייערע פרויען קיין אמעריקע.

וועלכע קאלאניסטען וועלען געניסען פון דעם פערמעגען צענזן-הנחה?

לאנדאן, 20. (יט"א טעלעגראפיש) לויט דער נייער בעשטימונג פון דער ענגלישער רעגירונג וועגען דעם פערקלענערען דעם פערמעגען-צענז פאר קאלאניסטען אין ארץ-ישראל פון 1000 אויף 500 פונט, וועלען פון דער דאזיגער הנחה קענען געניסען די קאלאניסטען, וועלכע ענטשפרעכען די דריי בעדינגונגען:

פערפליכטען זיך, אז זיי וועלען נישט פיהרען קיין קאנקורענץ, אז די סומע 500 פונט, וועט געניג זיין אויף זייערע פאכמענישע אויסבילדונג און פיזיש געזונד.

136 יודען אריינגעקומען קיין ארץ-ישראל

ירושלים, 20. (יט"א טעלעגראפיש) אין משך פון חודש יאנואר, זענען קיין ארץ-ישראל אריינגעקומען 248 עמיגראנטען, דערונטער 136 יודען.

טאבעלע פון נישט אפגענומענע געווינסען פון דאלארובקעס

נישט אפגענומענע 12.000 דאלאר זענען געפאלען אויפ'ן נומער 1416283.

נישט אפגענומענע 8000 דאלאר געהערען צום נומער 90661.

צו 3000 דאלער האבען געוואונען (און נישט אפגענומען געווארען) פאלגענדע נומערען: 549601 און 919593.

1000 דאלאר געהערען צו די בעזיצער פון די נומערען: 733276 983709 1103040 און 1344630.

500 דאלאר קאנען אפנעהמען די בעזיצער פון פאלגענדע נומערען: 2419 138688 4 3396 577801 1008546 1027383 1401387.

צו 100 דאלאר קאנען אפנעהמען די בעזיצער פון די פאלגענדע נומערען: 10040 19274

26203 36894 37777 80911 129662 130797
168860 256595 273749 293528 295077
297661 309163 321797 327551 328080
338113 412662 469588 515470 552539
564756 628259 631674 660964 66 818
666972 671214 681001 690324 699878
718493 720195 723274 728361 746133
765820 795249 802757 807985 810391
818581 822776 832265 840726 848022
877315 878265 932125 953169 1006958
1011827 1012465 1019402 1066999
1074309 1076428 110568 1116393
1123477 1136079 1185374 1237372
1240092 1257254 1327082 1333947
1353668 1397682 1409706 1427366
1429912 1458211 1462857 1499265.

די בעזיצער פון די אויסגערעכענטע נומערן קאנען אפנעהמען די געווינסען אין אמט פון די מלוכה-הלוואות (סענאטארסקא 29, גאלעריע לוקסענבורג, ווארשא).

נייע פערוואלטונג פון „מחזיקי בתי ספר"

דינסטאג ד. 15 איז פארגעקומען אין אייגענעם לאקאל פון פעריין פון פריוואטע שולען און „חדרים" בעזיצער „מחזיקי בתי ספר" אנ'אלגעמיינע פערזאמלונג וואו ס'איז געוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג: פרעזעס — י. גאלדבערג. וויצע פרעזעס — ה. ליטווין, סעקרעטאר — ש. שולרענריין, קאסירער — י. שלאמאוויטש, אין יורידישער קאמיסיע — י. עדעלשטיין (פארזיצענדער), מ. קאלמאוויטש און י. מ. גרינבוים, עקאנאמיסט — י. פטאשניק, פרעסע-קאמיסיע — י. גאלדבערג, י. עדעלשטיין, י. פטאשניק און י. שלאמאוויטש, רעוויזיאנס-קאמיסיע — מ. וויאטראק און ש. זעלאנקא.

אין „ארדט"
ווערט היינט געשפילט 1 מאל

היינט ווערט אין „ארדט" געשפילט 1 מאל דער גלענצענדער געמישטער פראגראם א. נ. „לאדז לאכט שוין ווידער"...

ראדיא=פראגראם
מאנטאג, דעם 21 מעריץ 1932

11.45 פרעסע-איבערזיכט. 11,58 צייטסיגנאל. 10.10 גראמאפאן. 3,25 פארלעזונג. 3,50 פארלעזונג. 4,10 גראמאפאן. 4,20 לעקציע פראנצויזיש. 4.40 קאנצערט פון יונגע סאליסטעי. 5,10 פארלעזונג. 5,35 פאפולערע מוזיק. 6,50 פערשידענעס, 7,15 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער 7.30 רעפערטואר. 7.45 ראד א פרעסע. 8,00 פעליעטאן. 8,15 קאנצערט. 10,20 פעליעטאן. 10,35 ראדיא פרעסע. 11.15 מוזיק.

תיקון טעות

אונזער צייטונג האט נעכטען פונקט ווי אין אלע וואכענטעג געקאסט 15 גראשעי.

על פי טעות איז דער פרייז געווען אנגעגעבען 30 גראשען.

היינט גרויסע פרעמיערע!
דאס גרעסטע קלאנג-מייסטערווערק
רעזשיסירט פון געניאלען
S. Van Dyke
TRADER HORN
מעכטיגע פילם-דראמע לויט דער
ערצעהלונג פון E. LEWIS
אין די הויפטראלן:
EDWINA BOOTH
HARRY CARREY
דער זאל איז שטארק בעהייצט.
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 ...
שבת און זונטאג 1.30 א זייגער ...
פאפולערע פרייזן פון די פל...

זיכערע הילף און א רפואה

אהז א אפעראציע, אן בלוט. אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר הראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך הערט גרוזט אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-מאז און עס פאלט אריין אין דעם כוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס הערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גומענע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכנעט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דאמשען פראפעסאר

דאקטאר בראכורעזיונג בעזאמינען זיכער דעם שמערצען און געפעהרליכסטע ברוך. אויך פאר הויקערס ליידונגען מיט הייל-גארטען און פאטראנען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,

tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג, דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנטש. פראפ. דר. י. מאריש-לער, פראפ. ד״ר בר. קיעלאנאווסקי און אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן סערוויטרטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם ה׳ דיר. י. ראפאפארט, ספעציאליסט פון הייל-ארטאפעדישען אנשטאלט, וואלטשאנסקא 10, פאר אפ׳אפעהטען מיין זוהן אין עלטער פון 7 יאהר, וועלכער איז קראנק געווען אויף א ברוך און אלע לאקאלע כירורגען האבען אויפגעגעבען די האפנונג, נור דער דירעקטאר ראפאפארט האט איהם אפגעראטעוועט.

Jankiel Rojtman, Cegielniana 35
lub Kilińskiego 40

שאקאלאד

צוקערווארען פון זעמטליכע פירמעס

נייעסטע סארטען צו די נידריגסטע פרייזען

פורים-באמבאניערקעס עמפפעהלט

„Espero" Łódź, Zielona 1.

בעשטעלונגען ווערען אנגענומען אהיים.

Starszy Felczer

L. Tajchner

אלטשטאדט 12

בעזיצט א 23-יעהריגע שפיטאל-פראקטיק אין ווארשא און אין לאדז.

נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען א גאנצען טאג.

פאר ארימע אויפנאהם פון 8–10 פריה נור 1 זל.

Duży pokój

frontowy, dwuokienny z telefonem **na kancelarję adwokacką** do wynajęcia.

Wiadomość **Cegielniana 58**, m. 4, od 2–3 p.p. 1869

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

עס איז נויטיג

אכטונג! נויטיג א ביליגער נייער צו קליינע כאלעווקעלעך. צו ערקונדיגען זיך זאוויישא 26, וואוינונג 85. 1860

פערשידענעס

האט רחמנות! נעכטען האב איך פערלוירען א פאס און א מיליטער ביכעל אויפ׳ן נאמען פון לוי ציגלער, קעלמא 42, פערש. דאקומענטען, א לעגיטימאציע פון פעראיין „נותן לחם" פון דער קוך צו נעהמען מיטאגען. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען רחמנות צו האבען און אבצוברענגען די דאקומענטען אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג. 1863

יעדער אײנציגער מעבעל

האט זיך אײַבערציינט, אז פאר דיוואנעס, פעלצען, נײַה-מאשינען, גארדעראבען או״וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 00-191.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 63-137

ס׳נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש סלאבאדסקי, קערשנער, שיפמאן, שמירגעלד, שמערלאווסקי

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

Dr. med. **Haltrecht**

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 21-245

נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכמ. און פון 5 ביז 9 אוונט. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.

דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 40-159

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. med. STUPEL

Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego

האט בעגייט די אויפנאהמען אין רענטגענאלאגיע אין דער לעטשניצע זגערזשער 17 פון 12—6 נאכמ. זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.

אין וועגערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקאלנא) טעל. 28-118 פון 7—9 אוונט, זונטאג פון 4—6 נאכמ.

לעכער

אויף דער מאשין ווערען אויסגענייט שרודמיעסקא 8.

Dr. med. **REICHER**

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונט
זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

פון 15—20 זל.

מעגליך קען יעדער איינציגער פערדינען בײַם פערשפרייטען אנ׳ארטיקעל פון ערשטען בעדארף. נעגען קויציע ביז 50 זל. אהן קויציע זיך נישט ווענדען. צו ערפאהרען אין אדמ. פון דער צייטונג. 1865

3 פעהיגע

אגענטען

ווערען געזוכט.

ספעציעלע בילדונג נישט נויטיג. צו מעלדען זיך נארוטאוויטש 24/9 פראנט, 3-טער שט. פון 10–1 בייטאג. 1981

צילבערגלייטס

מאר
גראפישע אנשטאלטען
דרוקערייען און פערלאגען
עמפפעהלט

די איינציגע אידישע צינקאגראפיע אין לאדז

„גלאבוס" 104

טעל.: 24-241

שייטלען

מיט פאריזער שרינדעו

ווי אויך פערטיגע שייטלעך

צו ביליגע פרייזען

ביי פרוי ב. פארזשוצקא, קאמיעננא 5

2-טער הויף, לינקס 2-טער שטאק.

ZACHĘTA

קלאנג-קינא-טעאטער

26 זגערזשער 26

הייגט און פאלגענדע טעג!

גרויסער דאפעלטער פראגראם:

1) 100-פראצענטיגער פוילישער רעדענדיגער פילם לויט דער ערצעהלונג פון Józef Konrad Korzeniowski „דער נצחון"

דער געפערליכער גן-עדן

אין די הויפט-ראלען:

Samborski, Brodzisz, Malicka.

2) **דער טאנץ צווישען הערצער**

מיט JOAN GRAWFORD אין דער הויפטראלע.

נעקסטער פראגראם: „מאראקא"

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אנהויב אין נעו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

מאדיסטקעס און מאדע-געשעפטען!

צום איצטיגען זומער-סעזאן בעזייט איך אויף לאגער דעם גרעסטען אויסוואהל פון

שטרוי-דאמען-היטען

אין אלע קאלירען און מאדעלען

פרייזען זעהר ביליג! רעעלע בעהאנדלונג!

פיעטרקאווער 30, אין דער הויף-צענטראלע, טעל. 10756 1829

נור אין דער בעוואוסטער פירמע פון אייזען-מעבעל-פאבריק

I. B. WOŁKOWYSKI, ŁÓDŹ

פאבריק-לאגער:

בארוטאוויטשא (דזיעלנא) 11, טעל. 70-137

איז: א מביליגסטע, א מבעסטען, א מבעקוועמסטען

און דער גרעסטער אויסוואהל פון מעטאל-בעטען, מאטראצען פערשידענע סארטען, קינדערוועגעלעך, פעלד-בעטען מעטאלענע, Perfekt-Patent, ווי אויך וואש-געשירען. סערוויזען. וויזשימאשקעס. אייזן-קאסטענס, וואנעס, קינדער-בענקעלעך, ראווערען א. ד. גל.

עקזיסטירט פון 1896 יאהר.

בעדייטענד נידריגע רייזען!

בעמ.: בעטלעך מיט שאטקעס און דראט-מאטראצען פון 40 זל. אן

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט

צו ביליגע פרייזען

— און אנדולאציע —

ביי קערש, סקווערראווא 15

לינקע אפיציגע, 1-טער שטאק.

Dr. med.

W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי") טעל. 72-134

נעהמט אן פון 2 — 4 ½ און פון 7 — 8 אוונט

עברי

— דורך — 3 חדשים

פון א-ב ביז עברי און דאווענען דורך 3 חדשים ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר אן דורך מלמדים-ספעציאליסטען אין דעם בעוואוסטען רעליגיעזען

גן-ילדים פרעבעל-שולע

ביים בית-ספר „תורה-ודעת"

פל. וואלנאשטשי 6 (נייע שטאט)

קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען פון 11–1 מיטאג.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה, און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספליס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-לאגישע און נערוועו-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט ראסמעטיק.

— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
— בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

DR. MED. **J. ŁUBICZ**

כירורג-ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 17-183

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

איינענע פראצאוויע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: חקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטן א. א. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 81-127

נעמט אויך אן פערעכשטונגען פון 12—2 און פון 5—7.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צוטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען אין דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר׳ן טעקסט—18 גר. פריטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער דייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . 4 . . . . 60—
נאכ׳ן טעקסט—12 . . . . 8 . . . . 18—
אויף דער שפאלט 50 גראש. מינימום 100 זל. מעלדונגען—10 גר. 5 ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Braustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.